

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Yirmi dördüncü İnikat

11.1.1957 Cuma

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	34	4. — Müzakere edilen maddeler	37
2. — Yoklama	35	1. — Ankara Üniversitesi 1956 yılı	
3. — Sualler ve cevaplar	36	Bütçe Kanununa bağlı A/2 işaretli cetvel-	
A — Şifahi sualler	36	de değişiklik yapılması hakkında kanun	
1. — Kastamonu Mebusu Ziya Ter-		lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatasası	
men'in, Hükümet programında yer alan		(1/599)	37,41,43,60:63
hususlardan hangilerinin tahakkuk etti-		2. — Giresun Mebusu Abdullah İzmen'-	
rildiğine ve «Toplantılar ve gösteri yü-		in, Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki	
rüyüşleri» hakkındaki Kanun muvacehe-		6136 sayılı Kanuna 6768 sayılı Kanunla ek-	
sinde partilerin mâruz kaldıkları durum		lenen muvakkat 5 nci maddenin tadiline	
üzerinde ne düşünüldüğüne dair Başve-		dair kanun teklifi ve Dahiliye ve Adliye	
kilden şifahi suali (6/275)	36	encümenleri mazbataları (1/383)	37:57
2. — Trabzon Mebusu Emrullah Nut-		B — Tahrirî sualler ve cevapları	57
ku'nun, başta Ankara ve İstanbul olmak		1. — Malatya Mebusu Mehmet Kar-	
üzere bâzı şehirlerde ele alınan imar ha-		tal'ın, muhtar seçimlerinde siyasi partilerin	
reketlerine dair Başvekilden şifahi su-		almış oldukları rey miktarına dair sualine	
ali (6/309)	36	Adliye Vekili Hüseyin Avni Göktürk'ün	
3. — Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'		tahrirî cevabı (7/35)	57
ın, Kasım ayı başındaki akar yakıt stoku		2. — Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'-	
miktarına ve akar yakıt kifayetsizliği karşı-		ın, Burdur vilâyet merkezinde vazife gören	
sında ne gibi tedbirler alındığına dair		Eğitim Alayının bâzı vatandaşların tapulu	
Başvekilden şifahi suali (6/310)	37	tarlalarını işgal ettiği hakkındaki iddianın	
4. — Muş Mebusu Şemsi Ağaoglu'nun,		doğru olup olmadığına, doğru ise Vekâlet-	
Muş vilâyeti dâhilindeki nehir ve ırmaklar		çe ne muamele yapıldığına ve bu tarlaların	
üzerinde köprüler inşa edilmesi hususunda		bedellerinin ne zaman ödeneceğine dair	
ne düşünüldüğüne dair Nafia Vekilinden		sualine Millî Müdafaa Vekâleti Vekili Şe-	
şifahi suali (6/313)	37	mi Ergin'in tahrirî cevabı (7/211)	57:59

1. — SABIK ZABIT HULASASI

Orman kanunu lâyihası ile, 1718 sayılı Dahilî İstihlâk Vergisi Kanunu ile bu kanuna müzeyyel 2448 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihası, Başvekâletin talebi üzerine geriverildi.

Kastamonu Mebusu Ziya Termen'in, hükümet programında yer alan hususlardan hangilerinin tahakkuk ettirildiğine «Toplantılar ve gösteri yürüyüşleri» hakkındaki Kanun muvacehesinde partilerin mâruz kaldıkları durum üzerinde ne düşünüldüğüne dair şifahi suali, Başvekil hazır bulunmadığından, gelecek İnikada bırakıldı.

Amasya Mebusu Kemal Eren'in, küçük sulama işleri için 1955 ve 1956 yılları bütçelerine konulan tahsisat ile kaç yerde ne kadar iş yapıldığına ve 1957 yılı bütçesine konulan tahsisat miktarına dair şifahi sualine Ziraat Vekili cevap verdi.

Kars Mebusu Sırrı Atalay'ın, Göle'nin Lavustan köyünde Abdurrahman isminde bir genci öldürenler hakkında ne muamele yapıldığına dair şifahi sualine Ziraat, Sıhhat ve İhtimai Muavinet ve Adliye Vekilleri cevap verdi.

Trabzon Mebusu Emrullah Nutku'nun, başta Ankara ve İstanbul olmak üzere bâzı şehirlerde ele alınan imar hareketlerine,

Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'ın, Kasım ayı başındaki akar yakıt stoku miktarına ve akar yakıt kifayetsizliği karşısında ne gibi tedbirler alındığına dair şifahi sualleri, Başvekil hazır bulunmadığından, gelecek İnikada bırakıldı.

Tokad Mebusu Hulûsi Bozbeyoğlu'nun, Şürayı Devlet Deavi dairelerinin aylık mesaisine ve işlerin zamanında neticelenmesi için ne düşünüldüğüne dair Başvekilten olan şifahi sualine Devlet Vekili Celâl Yardımcı cevap verdi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi 1956 yılı Eylül - Kasım ayları hesabı hakkında Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümeni mazbatasını okunarak bilgi edinildi.

Sivas Mebusu Nuri Demirağ'ın, âmme nizamını ihlâl edenler ve umumi ahlâkı bozanlar hakkındaki kanun teklifinin reddine dair Adliye Encümeni mazbatasını kabul edildi.

Diyarbakır'ın Matrani köyünün 21 numaralı hanesinde kayıtlı Hasanoglu, 1341 doğumlu Kasım Atlan'ın ve,

Suriye'nin Kamışlı kazasının Kürkend köyünün 61/15 numaralı hanesinde kayıtlı Mehmetoğlu 1908 doğumlu Bışar Saruhan'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkındaki Adliye Encümeni mazbataları kabul edildi.

Ankara Üniversitesi 1956 yılı Bütçe Kanununa bağlı A/2 işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihasının maddelerinin müzakeresi ikmal edildi ve heyeti umumiyesinin tâyini esami ile reye vaz'olunacağı tebliğ olundu.

İkinci müzakeresi yapılacak olan Gelir Vergisi Kanununun 32 ve 89 neu maddelerinin değiştirilmesine dair kanun lâyihasının birinci maddesi de bir müddet müzakere edildikten sonra,

11 . I . 1957 Cuma günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikada nihayet verildi.

Reisvekili
Tokad Mebusu
Ihsan Baç

Kâtip
Bolu Mebusu
Ihsan Gülez

Kâtip
Kayseri Mebusu
Hakkı Kurlmel

Sualler

Tahrirî sualler

1. — Kars Mebusu Kemal Güven'in, Kars vilâyetindeki ilkokulların sayısına ve bütün köylerin okula kavuşması hususunda ne düşünüldüğüne dair tahrirî sual takriri, Maarif Vekâletine gönderilmiştir. (7/280)

2. — Tokad Mebusu Hasan Kangal'ın, yedek subaylık hakkının hayvan sağlık memurlarına da teşmili hususunda ne düşünüldüğüne dair tahrirî sual takriri Milli Müdafaa Vekâletine gönderilmiştir. (7/281)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15,10

REİS — Reisvekili İhsan Baç

KÂTIPLER : Hakkı Kurlmel (Kayseri), İhsan Gülez (Bolu).

2. — YOKLAMA

REİS — Yoklama yapacağız, efendim.

(Denizli mebuslarına kadar yoklama yapıldı.)

REİS — Ekseriyetimiz var, celseyi açıyorum.

Zaptı sabık hakkında Mehmet Hazer, buyurun.

MEHMET HAZER (Kars) — Muhterem arkadaşlar, 9 Ocak Çarşamba günü içtimada Riyaset Divanının mürettep adette teşkil edilmediği noktasından itirazda bulunmuştum. Muhterem Riyaset makamı itirazımı kabul ederek Meclisi tatil etmiştir. Malûmunuzdur ki, Riyaset Divanı gerek Anayasanın yaptığı atıf ve gerekse Dahilî Nizamname mucibince bir reis ve iki kâtipten teşekkül eder. Noksan âza ile teşekkül eden Riyasetin sevk ve idare ettiği müzakerelerin ve reye vaz'olunan hususların mualllel bir hal alması icabeder. Bu arada Mecliste ekseriyet olmadığı iddiası ileri sürüldü. Beş âza ayağa kalkarak Riyasete itirazda bulundu. Gerek bu mâruzatım ve gerek Büyük Millet Meclisinin şimdiye kadar olan tatbikatında bunun hilâfına bir temayül olmaması ve bu durumun da matbuata intikal eylemesi dolayısıyla geçen celsenin yeniden müzakere edilmesi, hiç olmazsa yeniden oylama yapılması zaruridir.

Arkadaşlar, aksi takdirde mualllel bir tasarrufta bulunmuş oluruz.

REİS — Efendim, Riyasetin teşekkülü tamamdı. Arkadaşın söylediği andadır ki, Heyeti Umumiye Riyasetin eksik olduğunu görerek o an için celseyi tatil etmiştir.

MUHİT TÜMERKAN (Sinob) — Gündem hakkında söz istiyorum, efendim.

REİS — Ne mevzuunda?

MUHİT TÜMERKAN (Sinob) — Bugün Büyük Millet Meclisi adına bütçeleri tetkik etmekte olan Bütçe Encümeni usulsüz ve kanunsuz bir muamele ile müzakerelerini hatalı ve kanun dışı olarak yapmıştır. Bu kanun dışı mu-

meleyi yapmış olan Bütçe Encümeninin bugünkü oturumu muallleldir; kararlarının muteber sayılmaması gerektiği hususunda mâruzatım var.

REİS — Heyeti Umumiyeye taallük eder bir husus olmadığı için...

MUHİT TÜMERKAN (Sinob) — Bütçe Encümeni B. M. Meclisi namına burada vazife görmektedir. Encümenin muamelesini kimden soracağız?

REİS — Bu husus Riyaset Divanına şikâyet edilir, Heyeti Umumiyede konuşulmaz.

YUSUF AZİZOĞLU (Diyarbakır) — Gündem hakkında söz istiyorum.

MUHİT TÜMERKAN (Sinob) — Riyaset Divanının birçok defa Büyük Millet Meclisi kürsüsünde bitaraf hareket etmesi için arzı malûmat ettim, neticelerini almış değilim. Müsaade ederseniz, izah edeyim.

REİS — Riyasetten bir şikâyetiniz varsa sual takrihi ile gelirsiniz. Bu, bu şekliyle Heyeti Umumiyede konuşulacak bir mevzu değildir. Söz vermeden konuşuyorsunuz ve bu sebeple size ikinci defa ihtarda bulunuyorum, ve söz vermiyorum.

MUHİT TÜMERKAN (Sinob) — Söz vermeye mecbursunuz; reye müracaat ediniz, zapta geçsin.

YUSUF AZİZOĞLU (Diyarbakır) — Usul hakkında söz istemiştim.

REİS — Usul hakkında mı? Buyurun efendim.

YUSUF AZİZOĞLU (Diyarbakır) — Muhterem arkadaşlarım; ben başka bir mevzu hakkında, gündem hakkında mâruzatta bulunacağım.

Bendenizin biri geçen ayın 12 sinde ve diğeri ondan bir hafta sonra verilen ikinci bir tak-

ririm, üzerinden bir ay geçmiş olmasına rağmen, maalesef bugüne kadar gündeme alınmamıştır.

REİS — Efendim, bugünkü ruzname ile alâkalı değildir bu. Bugünkü ruzname ile alâkalı sözünüz varsa söyleyiniz.

YUSUF AZİZOĞLU (Devamla) — Evet efendim, bu ruzname ile alâkahdır.

MUHİT TÜMERKAN (Sinob) — Benim söyleyeceklerim de ruzname ile alâkahdır.

REİS — Ruzname ile alâkalı olup olmadığını takdir etmek bana aittir, size değil.

YUSUF AZİZOĞLU (Devamla) — Aflarına mağruren Makamı Riyasete şunu arz edeyim ki, bir kere hatibi dinlesinler, ne dediğini anlasınlar, ondan sonra sözü kessinler. Riyasetin yaptığı doğru bir şey değildir.

REİS — Devam edin efendim.

YUSUF AZİZOĞLU (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım; Büyük Meclisin ve başta Divanı Riyasetin, maddelerine ve hükümlerine riayetle mükellef bulunduğu bir tüzük, bir nizamname vardır. Bu nizamnameye göre verilmiş sual takrirlerine nihayet iki İnikat sonra cevap verilir. Makamı Riyaset hiç salâhiyeti olmadığı halde, nizamnameyi bir tarafa bırakarak, verilen sual takrirlerini arzusuna göre ruznameye almaktadır. Buna hakkı yoktur. Benim sual takririm bir ay önce verilmişti; hâlâ ruznameye alınacak ve cevaplandırılacak. Bir sual takririni niçin verilir arkadaşlar? Bir mebus bir mesele hakkında murakabesini yapmak; kanun ve nizamlara aykırı hareketleri durdurmak için sual müessesesine müracaat eder. Üzerinden bir ay geçtikten sonra bu arada konuşulacak sual takririnden ne gibi amelî bir fayda temin edilebilir?

Muhterem arkadaşlar; Makamı Riyasetin bu hususta keyfi hareket ettiğini müşahade ediyoruz. Riyaset mebuslara bu haklarını salın olarak kullandırmamak için çeşitli bahaneler bulunmaktadır.

REİS — Rica ederim.

YUSUF AZİZOĞLU (Devamla) — Bugün elimizde kala kala bir sual müessesesinden başka ne kaldı? (Sağdan alkışlar) İstizah takriri yoktur, umumi müzakere yoktur, hattâ sual hakkında dahi bu Mecliste konuşmak imkânı yoktur. Sual takriri müessesesi de bu şekilde yok olduktan sonra, viedanlarınıza hitabederim, mebus olarak burada ne yapacağız? («Konuşuyorsun ya» sesleri) Bir mebusun vermiş olduğu sual takriri bir ay sonraya bırakılıyor. Bu, hakikaten acıdır. İşin en elim tarafı Divanı Riyasetin bu çeşit hareketlerine muhterem Meclisin ekseriyet grupunun sâkit ve samit kalmasıdır. Kendisine salâhiyet verdiğiniz Makamı Riyasetin Dahilî Nizamname hükümlerine herkesten çok riayet etmesi lâzımdır. Bunu istemek ve icabında protesto etmek elbette bizim hakkımızdır.

REİS — Efendim, Makamı Riyaset, kendisine verdiğiniz vazifeyi bihakkın ifa etmekte ve Dahilî Nizamnameyi tatbik etmektedir. Eğer bir yanlışlık varsa bir sual teveih ederler. Burada istediği anda ve usul hakkında diyerek usul dışı konuştuğu halde söz verilmiyor diyen arkadaşlarımızın bu sözlerinin ne dereceye kadar doğru olduğunu Yüksek Meclisin takdirlerine bırakıyorum.

YUSUF AZİZOĞLU (Diyarbakır) — Ne hakla bu kadar suali bekletiyorsunuz?

3. — SUALLER VE CEVAPLAR

A — ŞİFAHİ SUALLER

1. — *Kastamonu Mebusu Ziya Termen'in, hükümet programında yer alan hususlardan hangilerinin tahakkuk ettirildiğine ve «Toplantılar ve gösteri yürüyüşleri» hakkındaki Kanun muvacehesinde partilerin mâruz kaldıkları durum üzerinde ne düşünüldüğüne dair Başvekilden şifahi suali (6/275)*

REİS — Suale sahibi burada, Başvekil yok.

Bunun için gelecek İnikada bırakıyoruz.

2. — *Trabzon Mebusu Emrullah Nutku'nun, başta Ankara ve İstanbul olmak üzere bâzi şehirlerde ele alınan imar hareketlerine dair Başvekilden şifahi suali (6/309)*

REİS — Başvekil olmadığı için bu soru da gelecek İnikada bırakılmıştır.

3. — *Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'ın, Kasım ayı başındaki akar yakıt stoku miktarına ve akar yakıt kıfayetsizliği karşısında ne gibi tedbirler alındığına dair Başvekilden şifahi suali (6/310)*

REİS — Bu sual de, aynı şekilde, gelecek İnikada bırakılmıştır.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Efendim, Nizamname gereğince söz istiyorum. Vermiş olduğum sual takririmle alakalı olarak, Nizamname hükümlerinin ışığı altında, müsaadenizle tatbikatın nasıl cereyan etmesi lâzımgeldiği hakkında kısaca mâruzatta bulunacağım. (Soldan gürültüler)

REİS — Efendim; sual takririniz gelecek İnikada tehir edilmiştir.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Ne muamele yapılacağını izah edeyim.

4. — *Muş Mebusu Şemsi Ağaoğlu'nun, Muş vilâyeti dâhilindeki nehir ve ırmaklar üzerinde köprüler inşa edilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Nafıa Vekilinden şifahi suali (6/313)*

REİS — Şemsi Ağaoğlu burada mı efendim? (Yok sesleri)

Sual sahibi olmadığı için suali gelecek İnikada bırakıyoruz, efendim.

Bir defa müzakereye tâbi maddelere geçiyoruz, efendim.

4. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — *Ankara Üniversitesi 1956 yılı Bütçe Kanununa bağlı A/2 işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatasını (1/599)*

REİS — Efendim, bu kanun lâyihası geçen İnikatta madde madde müzakere edilmiş ve yüksek reylerinize arz edilmişti. Ancak açık oy muamelesi tamamlanmadığından bu kanun lâyihasını tekrar açık oya arz ediyorum.

2. — *Giresun Mebusu Abdullah İzmen'in, Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 6136 sayılı Kanuna 6768 sayılı Kanunla eklenen muvakkat 5 nci maddenin tadiline dair kanun teklifi ve Dahiliye ve Adliye encümenleri mazbataları (1/383) (1)*

REİS — Adliye Encümeni mazbatasını okuyoruz, efendim.

(Adliye Encümeni mazbatasını okundu)

REİS — Ömer Lûtfi Erzurumluoğlu.

ÖMER LÜTFİ ERZURUMLUOĞLU (Yozgad) — Çok muhterem arkadaşlarım; bundan altı ay kadar evvel bir arkadaşımız tarafından bir teklif yapıldı. Bu da, bundan evvelki dönemde 6136 sayılı Kanunun vatandaşlar tarafından icabettiği şekilde anlaşılmasında sebebiyle ihmalleri görülen vatandaşların bu ihmali ve terahilerinden dolayı hiç olmazsa evlerinde bulunduranlara şâmil olmak üzere 6136 sayılı Kanunun altı ay

daha temdidi istenildi. Dahiliye Encümeninde münakaşa edilirken bu işin yalnız, madem ki, 6136 sayılı Kanunun bu şekilde, zamanında vatandaşlar tarafından anlaşılmasında ve takdire şayan olarak Hükümetçe çok sıkı takibedilmesinden mütevellidolarak daha altı ay daha uzatılması isteniyor. Bundan yalnız evlerinde bunları bulunduranlara değil taşıyanlara da teşmil edilmesi hususu vatandaşlar arasında tefrik yaratmak zihniyeti dolayısıyla Dahiliye Encümenince ittifakla kabul edilerek 6768 sayılı Kanunun muvakkat 4 ve 5 nci maddelerinde yer aldı.

6136 sayılı Kanunun geçici birinci maddesi şu şekilde tedvin edilmiştir. Müsaade buyurursanız bu maddeyi aynen size okuyayım.

«Bu kanunun şümülü dâhiline giren ateşli silâhlarla mermilerini müsadesez ellerinde bulunduranlardan kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren altı ay içinde taşıma veya bulundurma için izin vesikası almayanlar veya izin vesikasını haiz olanlara devretmeyenler veya kendilerine izin vesikası verilmeyenler bu silâh ve mermileri makbuz mukabilinde zabıta makamlarına teslim mecburdurlar.»

Bu geçici birinci maddeye istinaden bendemiz o zaman komisyonda Hükümet temsileisinde bir sual sormuştum. 6136 sayılı Kanunu altı ay daha temdidettiğimiz zaman Türk Ceza Kanunu 2 nci maddesi muvacehesinde vatandaşın lehine olarak bu kanunu tatbik edecek misiniz? Encümende Hükümet temsileisi olarak bulunan ve teknik bir eleman olan Adliye Vekâleti Müs-

(1) 56 sayılı matbuua zaptın sonundadır.

teşarı; buna lüzum olmadığını söylediler. Bilâhara biz encümen olarak yeni bir kanun tedvin ettik. Buna o zaman Adliye Encümeni iştirak etmişti, arkadaşlarımız şahittir. 6768 sayılı Kanunun geçici 1 ve 2 nci maddelerinde - ki 1 nci maddeyi okumuş bulunuyorum, - aynen şöyle demektedir :

«6136 sayılı Kanunun geçici 1 ve 2 nci maddelerine aykırı hareketten mütevellidolarak tekevvün etmiş fiillerden dolayı kimse cezalandırılmaz. Bundan mütevellit hükmolunan cezaların ıcrası ve kanuni neticeleri kendiliğinden kalkar.» 6138 sayılı Kanunun geçici 1 nci maddesinde bahsedilen «elinde bulunduranlar» tâbiri üzerinde, geçen devrede burada münakaşalar yapan Muhterem Ahmet Gürkan «malik olmak» tâbirinde ve hattâ «yedinde bulundurmamak» tâbirinde ısrar etmiş ve sonradan «elinde olsun» teklifinin «elinde bulundurmamak» mânasını taşıdığını burada sarahatle zikretmişti. Geçen devre 6138 sayılı Kanun müzakere edilirken Yüksek Meclisiniz de bunu bu şekilde kabul etmişti. Kanun bu şekilde «elinde bulundurmamak» tan bahsediyor. Kanun meriyete girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde «taşımamak veya evinde bulundurmamak» vesikası olmayan vatandaşlar diye sarahatle zikretmiş olmasına rağmen, Adliye Encümeni, 6768 sayılı Kanun bu salâhiyeti bizim teklifimiz ve hile kabul etmekle beraber Adliye Vekâleti bu kanunu maalesef yanlış tatbik etmiştir. Nasıl tatbik etmiştir, arz edeyim. 6136 sayılı Kanunun izahı zımında «bulunduranlara» teşmil edilmesini tamim ediyor.

Bunu izah etmek için teklif sahibi Abdullah İzmen arkadaşımızla sayın hocamıza gitmeyi kararlaştırdık. Bu arada şunu arz etmek isterim, Abdullah İzmen arkadaşımız hakkında gazetelerde bâzı yazılar çıktı, biz bu teklifi asla ne şu bucak başkanı ne şu hatırlı insan ve ne de bir akrabamız için teklif ettik. Bunu bir tarafa bırakıyorum, Adliye Vekiline gittik ve hâdiseyi arz ettik. Bunun üzerine ikinci bir tamim yaptılar. 6136 sayılı Kanunun geçici ikinci maddesinin sarahati karşısında ikinci bir tamimle bunun taşıyanlara da şâmil olması iktiza ettiği kanaatinin ileri sürdüler. Yalnız bulunduranlardan mahkûm olanlar değil, taşımaktan dolayı mahkûm olanlar da hapisanelerden çıkarıldı. Bundan bir ay sonra Temyizden bir karar çıktı. Bu karar yalnız bulunduranlara şâmil oldu, dolayısıyla taşıyanlar affın şümülü haricinde

kaldığından taşımaktan mütevellit mahkûm olup da bu tamimle hapisanelerden çıkarılmış olanlar gene hapse atıldı. Tabii birçok vatandaşlar hepimize müracaat ettiler. Bunun üzerine arkadaşımız, Adliye Vekâletinin ve Temyizin vâzu Kanununun maksadını yanlış anladığını ileri sürerek tatbikatın doğurduğu aksaklıkları telâfi etmek maksadiyle bir kanun teklifi ile geldi. Komisyonunda cereyan eden münakaşalar neticesinde 13 ve 15 nci maddeleri bunun haricinde tuttuk. Yani kaçakçılığı bunun şümülüne almadık. Dahiliye Encümeni bu teklifi bu tadil ile kabul ettikten sonra, Adliye Encümeni evvelki teklifinin zıddı olarak, elinde bulunduranları dâhil edip taşıyanları affın şümülünden çıkararak Huzuru Âlinize teklif ile geldi.

Benim maddelere geçilip müzakere edilebilmesi için bir takririm var. Takdiri âlinize arz ediyorum. Hiç olmazsa evvelâ Dahiliye Encümeninin mazbatasını müzakere edelim. Sonra da Adliye Encümeni sözcüsü arkadaşımız çıksın, görüşünü bildirsin.

Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Adliye Encümeni.

ADLİYE ENCÜMENİ REİSİ CEVAT ÜLKÜ (Aydın) — Efendim, esas hakkında mâruzata geçmiyeceğim. Dahiliye Encümeni mazbatasının esas ittihaz edilmesi hakkındaki talep evvelâ usulsüzdür. Buna bilhassa işaret ederim. Zira, Adliye Encümeni mazbatasını okunduktan sonra Dahiliye Encümeni mazbatasının esas ittihaz edilmesi yerinde olmıyan bir taleptir.

REİS — Tahir Taşer.

TAHİR TAŞER (Kırşehir) — Muhterem arkadaşlarım, bendeniz de Adliye Encümeni mazbatasını aleyhinde Dahiliye Encümeni mazbatasını lehinde konuşmak üzere söz almış bulunuyorum.

Giresun Mebusu Abdullah İzmen tarafından yapılan ve müzakere mevzuu olan kanun teklifinde 6136 sayılı Kanuna aykırı olarak ateşli silâh ve bıçak taşıyanların da, tıpkı bulunduranlar gibi, 6768 sayılı Kanunun meriyete girdiği 11. VII. 1956 tarihine kadar tekevvün etmiş fiillerinden dolayı aflatı talebolunmakta ve bu teklif Dahiliye Encümenince kabul edildiği halde Adliye Encümenince kabul edilmemiş bulunmaktadır. Adliye Encümenince kabul edilmesinin sebebi ateşli silâhları ve bıçakları taşıyanlarla bulunduranlar arasında bir fark gö-

zetilmek istenmesindedir. Halbuki ateşli silâhları bulunduranlarla taşıyanlar arasında 6136 sayılı Kanun bakımından hiçbir fark yoktur. 6136 sayılı Kanunun 13 ncü maddesinde ateşli silâhları taşıyanlarla bulunduranların altı aydan eksik olmamak üzere hapis ve 200 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezasına çarptırılacakları yazılı bulunmaktadır. Şu duruma göre Adliye Encümeninin mazbatası hukuki bir mesnede dayanmamaktadır. Çünkü o encümen bulunduranlarla taşıyanlar arasında fark olduğu noktasından, Dahiliye Encümeninin mazbatasına iltifat etmemiştir. Halbuki, biraz sonra okuyacağım Dahiliye Encümeni mazbatası, vâzı kanunun maksadı olarak, bulunduranlarla taşıyanlar arasında fark olmaması bakımından affın taşıyanlara da şâmil olduğu merkezinde idi.

Şimdi, müsaade ederseniz Dahiliye Encümeninin mazbatasını okuyayım... Yalnız kısaca şunu arz edeyim; Abdullah İzmen arkadaşımız her ne suretle olursa olsun elinde şu veya bu şekilde ateşli silâh ve bıçak bulunduranların kendilerine taşıma veya bulundurma vesikaları alabilmelerini teminen iki aylık bir mehil verilmesini ilk teklifinde talebetmekte idi. Dahiliye Encümenince bu müddet az görülmüş ve altı aylık bir mehil kabul edilmiştir.

Dahiliye Encümeni mazbatasında deniliyor ki : (Teklif muvafık mütalâa edildiği takdirde teklif ruhunda mündemiç bu neviden suç işleyenlerin de durumu nazarı dikkati celbettiğinden ve Türk Ceza Kanununun ikinci maddesinin ruhuna uygun olarak, bir muvakkat maddede ilâvesi zarureti karşısında, teklife bir muvakkat madde ilâve edilmek suretiyle; bu kanuna mugayir harekette bulunanların da bütün hukuki neticeleri affedilmesi icabettiğinden; bir muvakkat madde ilâve edilmiştir.

Dahiliye Encümeninin şu mazbatası gayet açıktır. (Bu kanuna mugayir surette suç işleyenler) demek suretiyle, gerek yedinde bulunduranları ve gerekse taşıyanları işaret etmektedir.

Cezai müeyyide bakımından, ateşli silâhları bulunduranlarla taşıyanlar arasında hiçbir fark bulunmadığına göre, Adliye Encümeni mazbatası yersizdir. Bu itibarla Dahiliye Encümeni mazbatasının kabulünü ve onun müzakere mevzuu yapılmasını arz ve teklif ediyorum.

REİS — Kemal Özçoban.

KEMAL ÖZÇOBAN (Afyon Karahisar) — Efendim, Abdullah İzmen arkadaşım yanlış bir tatbikatın neticesinde haklı olarak bu teklifi yapmıştır. Bence icranın yanlış olması, yani tatbikatın yanlış icra edilmesi bakımından tefsir yoluna gitseydi daha iyi olurdu. Çünkü arkadaşımın vaktiyle teklif etmiş olduğu 6768 sayılı Kanunun muvakkat 5. nci maddesi tamamiyle sarih bir şekilde dâvayı halletmiş olduğu halde; hepimizin burada yapılan müzakereler üzerinde kanaatimiz ve rey verirken elde ettiğimiz intiba, teklif sahibinin fikri ve gösterdiği yola uygun olduğu halde maalesef, yanlış tatbik olunmuştur. Adliye Vekâletinin bu yanlış tatbikatından endişe duyan arkadaşımız, haklı olarak bu teklifi getirmiştir. Bence teklife lüzum yoktur, bakınız niçin? Arz edeyim:

6135 sayılı Kanun çıktıktan sonra arkadaşımız bir tektifte bulunuyor. Bu teklif, 6768 sayılı Kanun olarak kabul edilmiştir. Bu kanunda mevcut maddeler üzerinde değişiklik yapılmakla beraber, muvakkat 5 nci maddesinde arkadaşımız, altı ay içinde şu şu suçları işlemiş olanlar ve saire, ve sairenin de affa tâbi tutulmasını derpiş etmiş ve heyeti umumiye buna kabul buyurmuştur.

Arkadaşlar, bu ne demektir? Arkadaşımızın muvakkat 5 nci maddesi şu : (6136 sayılı Kanunun geçici 1 ve 2 nci maddelerine aykırı hareketten mütevellidolarak tekevvün etmiş olan fiillerden dolayı kimse cezalandırılmaz, bundan mütevellit hükmolunan cezalar ve kanuni neticeleri kendiliğinden kalkar.)

Cezayı kaldırıyor. Hangi cezayı? Bundan evvel tatbik edilen 6136 sayılı Kanunun geçici birinci ve ikinci maddeleri hükümleri ile vaz'olunan cezayı. Bu nedir arkadaşlar? Kaldırılan birinci madde şu : (Bu kanunun şümulüne giren ateşli silâhlar ve mermileri müsaadesiz ellerinde bulunduranlar kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde taşıma ve bulundurma için izin vesikası almıyanlar veya izin vesikası olanlara satmıyanlar ilâh..)

Arkadaşlar, bu türlü suçlar vesikalı veya vesikasız olmasına göre rüyet edilir. Şu halde suç; elde bulundurma, taşımak değil, vesikasız olarak elde bulundurma, vesikasız taşımaktır. 1 nci madde, vesikası olmıyanları kül halinde affettiği halde, silâhı elinde bulunduran ve taşı-

yanlar vesikası olmadıkları için suçlu oluyorlar. İkisi aynı şeydir. Vesikasız silâh taşımak ile silâhı olup da vesika almadık aynı mânaya gelir. Yani suç unsurlarından birisi ve başta geleni yani en esashısı vesika bulundurmamak, vesikasız taşımaktır.

Arkadaşlar, Adliye Encümeni hata ediyor. Dahiliye Encümeni gayet yerinde fikir serdediyor. Dahiliye Encümeni, (Elde bulundurma keyfiyeti, elde tutmak değil, malik olmaktır) diyor. Benim noktai nazarım da, birçok arkadaşlarıncı de aynıdır, sahibolmaktır.

Bu, şu demektir : Bir kimse sahibi olduğu tabancayı vesika almadan evinde bulundurursa veya vesika almadan yanında taşırsa bu fiili suçtur. Adliye Encümenindeki arkadaşlar bunu şu şekilde anlıyorlar : Taşımak ayrıdır, vesika almak veya almamak ayrıdır, diyorlar. İşte arkadaşlar, hata buradadır. Vesika almamak suçtur, neden? Vesika almadan tabanca taşımıştır da onun için suçtur. Eğer elinde vesikası varsa o vakit tabancayı taşımak suç değildir, suç vesika almamasından doğmuştur. İnanınız ki kanunları iyi bir şekilde tatbik ile mükellef olan Adliye Vekâleti bu hatayı yapmıştır. Niçin Adliye Vekâleti evvelece bizim anladığımız mânada ve burada görüştüğümüz şekilde, anlamış olmasına, hattâ komisyonunda Adliye Müsteşarının, sarahaten açık bir maddeye ihtiyaç yoktur, demesine rağmen bu fikrinden rücu ile maddeyi yanlış tatbik etmiştir? Evvelâ iyi tatbik etmiş olduğu halde sonra, tamim etmek suretiyle, (Ben şu kanuna göre, ateşli silâhları vesikasız taşıyıp da suç işlemiş telâkki ederek tecziye ettiğim kimseleri yanlışlıkla tahliye etmiştim) diyor. Şu hercümerece bakınız; Büyük Millet Meclisinin karşısında sarahaten bir vekâletin teknik elemanının açıkça beyan ettiği bir maddeyi kendiliğinden arkadaşlar yanlış tefsir etmek suretiyle, Meclisten tefsir kararı dahi almaksızın, bizi böyle bir hali hercümereceye sokmuşlardır.

Sizlerden şahsan temennim, tekrar ediyorum: Silâh taşımak suçtur, vesikasız olduğu takdirde silâh saklamak, evinde bulundurmaktır suçtur. Biz neyi affetmiyoruz? Vesikası olmayı affetmiyoruz, fakat taşıyanları affetmiyoruz. Taşıyan vesikasız taşıyorsa işte bu suç olur. Evinde tabanca bulunduranların vesika almıyanlarını affediyorsunuz. Şu halde suç kalmıyor ortada.

Benim istirhamım budur. Ya Dahiliye Encümeninin teklifini kabul ediniz veyahut bana uyarak şu esbabı mucibeyle reddediniz : Şu numaralı kanundaki muvakkat 5 nci madde gayet açıktır. Vesikasız tabanca taşıyanlar ve bulunduranlar affedilmiştir. Tefsire veya yeni bir kanuna ihtiyaç yoktur. İkisi de aynı yola çıkar arkadaşlar.

REİS — Encümen namına Cevat Ülkü.

ADLİYE ENCÜMENİ REİSİ CEVAT ÜLKÜ (Aydın) — Çok muhterem arkadaşarım; Abdullah İzmen arkadaşımızın Ateşli Silâh ve bıçaklar hakkında olup bilâhara 6768 sayılı Kanun olarak kabul olunan buradaki muvakkat maddenin 6 ay daha temdidi hakkındaki tekliflerine dikkat edecek olursak, burada hiçbir suretle ruhsatsız olarak silâhların taşınmasına dair tek bir cümle mevcut değildir.

Bir kere, bunu her hangi bir zühul veya hata eseri olarak koymadığı şeklinde bir fikir yürütemeyiz, aksine bu teklifin tamamiyle yerinde, kanuni ve mantiki olduğunu kabul etmek zaruretindeyiz. Zira, Tahir Taşer arkadaşımızın müeyyide bakımından hiçbir fark yoktur, demesine rağmen - bir silâhın taşınması veya bulundurulması - arasında dağlar kadar fark olduğunu arzdan kendisini müstağni addederim. Hattâ bu kanunlar çıkmadan evvel, kanunen memnu olmayan bir silâh ise, o silâh bulundurulabiliyordu. Fakat 6136 sayılı Kanun, memnu olmayan bir silâhın dahi taşınmasını ruhsata, izne bağlı bir keyfiyet sayıyor. Zira Türk Ceza Kanununun 549 ncu maddesi meriyete girdiği 1926 senesinden beri, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu, müstakil bir maddede halinde munhasıran ruhsatsız ve izinsiz silâh taşımının suç teşkil ettiğini bize göstermektedir. Şu halde bulundurmamakla, silâh taşımak arasında, Tahir Taşer arkadaşımızın dediği gibi «fark yoktur» şeklinde bir hüküm çıkarmaya imkân yoktur.

Mevcut kanunların metinlerine gelirse; (Bu husus da Dahiliye Encümeninde müzakere ve kabul buyurulmuş, fakat esbabı mucibede veya zühulen bu kısımlar unutulmuştur) deniliyor. Hayır arkadaşlar, hiç de böyle değildir. Adliye Encümeni daha evvel 6136 ve 6768 sayılı kanunların tetkikatı sırasında tamamiyle «taşımının» bir suç olduğunu kabul ederek neticeye varmıştır. 6136 sayılı Kanunun birinci muvakkat maddesine at-

feder mahiyetteki (mehil temdidi) fıkrası tetkik edilecek olursa, 6136 sayılı Kanununun muvakkat birinci maddesinde hiçbir zaman taşımayı istihdaf eden bir cümle mevcut değildir. Doğrudan doğruya bulunduranlara muzaf bir hüküm ifade etmektedir. Bu şekilde kanun maddelerinde bir hata olmadığını tebarüz ettirmek lâzımdır. Taşıyanlarla, bulunduranlar arasında fark görülmesinden dolayı Kemal Özçoban arkadaşımıza hatırlatmak isterim, o zaman taşıyan veya bulundurmak isteyenler ayrı ayrı ruhsata tâbi olurlar. Silâh bulundurmak isteyenlerin müracaati, müddet ve şekilleri ile, silâh taşımak isteyenlerin müracaatları neticesinde alacakları ruhsatın, taşıma müddeti, şekli, şartları tamamiyle başkadır. Böyle olduğuna göre bizee bulundurmadan mütevellit (Hattâ Abdullah İzmen arkadaşımızın tâbiriyle ecdat yadigâri silâhların bulundurulması hakkındaki) teklifin yani, 1926 dan beri Türk Ceza Kanununun suç olarak kabul etmiş olduğu ruhsatsız silâh taşımaların, bir nevi affı yoluna gidilmesi sağlanacak demektir. Bu şekilde bir talebin kabulüne elbetteki imkân yoktur. Çünkü taşımamanın, tehevürü mahiyette işlenen suçlarda her zaman için en büyük âmîl olduğunu suç istatistikleri göstermektedir. Taşıma müstakillen ve başlıbaşına bir suç olarak ayrılmıştır. Abdullah İzmen arkadaşımızın şayet, silâh taşıyanların bir nevi affı demek olan bu şekilde bir teklifi var idi ise, bunun 6768 sayılı Kanunun içerisinde bir tadil mahiyetinde değil; müstakil bir şekilde ve silâh ve bıçak taşıyanların affı mahiyetinde bir af kanunu ile huzurunuzda gmleri icabederdi.

Bu bakımdan Adliye Encümenimizin mazbatası, fikri ve dayandığı mucip sebepler tamamen yerindedir. Bundan dolayı mazbatamızın yüksek tasvibinizle katiyet kesbetmesini rica ederim.

REİS — Ankara Üniversitesi 1956 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihası açık oyunuzda arz edilmişti. Rey vermiyen arkadaş var mı, efendim? Rey toplama muamelesi bitmiştir.

MEHMET HAZER (Kars) — Reis bey, usul hakkında söz istiyorum. Rey toplama hangi esas ve hangi oturuma aittir?

REİS — Kanun lâyihasını açık oylarınıza arz etmiştim. Rey toplama muamelesi bitmiştir.

MEHMET HAZER (Devamla) — Başlangıçta Riyaset Divanının noksanı yüzünden rey toplanamamıştı.

REİS — Muamele tamamdır, efendim.

Ahmet Gürkan, buyurun.

AHMET GÜRKAN (Tokad) — Muhterem arkadaşlar; Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki Kanun çıkmadan evvel Ceza Kanununa göre silâhın yalnız taşınmasına ait müeyyideler vardı. Fakat evde bulundurduğu takdirde bu hususa ait her hangi bir müeyyide yoktu, biliyorsunuz. Şimdi bu Ateşli silâhların men'i hakkındaki Kanun Meclise geldiği zaman müzakere esnasında (zilyedlik veyahut elinde bulundurmak) tâbiri üzerinde burada uzun münakaşalar oldu. Herkes bilir ki meselâ bir adam zilyed olunca onu evinde de bulundurabilir, üzerinde de bulundurabilir, elinde de bulundurabilir, cebinde de bulundurabilir. Şimdi zilyedi Türkçeye çevirelim : Elinde bulunduran, evinde bulunduran, ahırında bulunduran, cebinde bulunduran, belinde bulunduran demektir. (Bulunduran) kelimesi mutlak olduktan sonra zilyedliğin ifade etmiş olduğu mânanın şümülüne girer. Bu kabili inkâr değildir. Eğer Adliye Encümeni böyle bir affın çıkmasına taraftar değilse sarahaten o şekilde konuşsun ve o şekilde beyanı mütalâa etsin. Yok evinde bulunduran, elinde bulunduran değildir, gibi, birtakım kelime tevilleriyle bu işi başka istikamete çevirmeye çalışmasınlar.

Şimdi arkadaşlar; bulundurmak tâbiri evde, elde, belde, nerede olursa olsun mutlak olduktan sonra evde bulundurmak, üzerinde bulundurmak ile mağazasında, yazıhanesinde bulundurmak arasında bir fark yoktur. Yalnız bir fark vardır; o da vesika alma bakımındandır.

Vesika alma bakımından olan fark da şöyledir : Her ikisi de aynı zamanda vesikaya tâbidir. Evde bulundurduğu takdirde alacağı vesika vergiye ve damga puluna tâbi değildir, taşımak için alacağı vesika ise hem vergiye ve hem de maktu pula tâbi tutulmuştur. Demek ki aradaki fark yalnız malî bakımındandır, müeyyide bakımından hiçbir fark mevcut değildir. Eğer vesikasız olarak bir adamın evinde silâh bulunursa ve bunun müeyyidesi ne ise elinde bulunduran hakkında da aynıdır. Fark müeyyide bakımından değil, malî bakımındandır. Şu ha-

le göre Abdullah İzmen arkadaşımızın teklifinin, birinci maddesine atıf yaptıktan ve 1 nci maddede «Elinde bulundurmak» tâbiri mevcud- olduktan sonra, gerek evinde, gerek belinde her nerede olursa olsun, hepsine şâmil olduğu sarahatle ortaya çıkar.

Şimdi bu sarahat muvacehesinde, eğer Adliye Vekâleti bunu yanlış tatbik etmişse, - bilmiyorum onların hukuk müşavirleri, teknisiyenleri var tabii - başka bir mâna vermişse, buna ben hukuki değil, sırf hissî bir hareket diye mâna vereceğim.

Meclis böyle bir kanun çıkardı ama, taşıyanları ne diye affedelim? Birçok esbabı mucibe bulunabilir. O halde, bu yolda yürüyelim denmişse bu ayrı bir meseledir.

Şu vaziyet karşısında arkadaşlar, eğer biz geçende kabul ettiğimiz Af Kanununu hakkiyle tatbik ettirmek istiyorsak, şu teklifi kabul etmemiz lâzımdır. Yani Dahiliye Encümeninin kabul etmiş olduğu rapor üzerinde müzakere açmak ve onun üzerinde karara varmak lâzımdır. Bununla beraber ben, teklif sahibi arkadaşımın teklifine de tamamen iştirak etmiyorum. Şu bakımdan iştirak etmiyorum: Bir defa, bir kimse elindeki vesikasız silâhla bir suç işlemişse (Adam öldürmüş, tehdidetmiş veya yaralamışsa) bu fiilin cezasının yanında bir de ruhsatsız silâh taşımaktan munzam bir ceza verilmesi lâzımdır. Elinde ruhsatsız bir silâh bulunduran bir kimse ondan dolayı munzam bir ceza yemişse o da istifade edecek bu aftan. Bu bakımdan böylelerini affın haricinde bulundurmak suretiyle bu teklifin kabul edilmesi lâzımdır. Yani Dahiliye Encümeni mazbatasının müzakere ve kabulü lâzımdır, arkadaşlar.

REİS — Söz isteyen arkadaşların isimlerini okuyorum.

İlhan sipahioğlu, Abdurrahman Fahri Ağa- oğlu, Muhit Tümerkan, Ömer Lûtfi Erzurumlu- oğlu, Mehmet Ünalı, Ekrem Anıt, Abdullah izmen, Tahir Taşer, Nusret Kirişcioğlu, Burha- nettin Onat.

Söz, İlhan Sipahioğlu'nundur.

İLHAN SİPAHIOĞLU (İzmir) — Çok muh- terem arkadaşlar, 6768 sayılı Kanunun bir maddesinin yanlış veyahut muhtelif şekilde an- laşılması dolayısıyla, meseleyi halletmek için yeni bir kanun teklifi karşısında kalmış bulu- nuyoruz. Bu anlayışlardan hangisinin doğru ol-

duğunu tesbit için, tefsir yoluna gidilmesi, Ke- mal Özçoban arkadaşımızın dediği gibi, bence de daha muvafık olurdu.

Şimdi; 6768 sayılı Kanunun 5 nci maddesi şöyle diyor: 6136 sayılı Kanunun 1 ve 2 nci maddelerine aykırı hareket edenlere ceza veril- mez.

6316 sayılı Kanunun birinci maddesi ise, ruhsatsız tabanca v. s. bulunduranların, onları ruhsatlı kimseye vermesi, ruhsat alması veya Hazineye iadesi için 6 ay müddet verilmesi için- dir. Yani, bu altı ay içinde yeniden ruhsat al- mıyan veya ruhsatlı kimseye satmıyan veya Ha- zineye devretme keyfiyetini yerine getirmiyen kimse daha evvelki kanunla cezalandırılıyordu. Yeni kanun bu müddetin altı ay daha uzatıl- masını istiyor. Adliye Encümeni diyor ki; (Ge- rek 6136 sayılı Kanun ve gerekse 6768 sayılı Kanunla; evinde ruhsatsız tabanca bulundur- ma nazara alınmış ve fakat üzerinde taşıyanlar daima bu aftan istifade dışında bırakılmıştır. Bu mütalâanın en ziyade dayandığı nokta bun- dan evvelki kanunda kabul edilen Abdullah İz- men'in esbabı mucibesinde; «Baba yadigârı bı- çaklar, tabancaların, altı ay içinde ruhsat alı- narak kullanılır ve taşınır hale getirilememesi nazara alınarak altı ay daha müddet verilmesi» denmiş olmasıdır. Öteki kanunun hedefi şudur: Altı ay daha mehil verilmesi lâzımdır diyor. Fa- kat arkadaşlar, kanun teklifinin esbabı mucibe- si ne olursa olsun, asıl amel edilmesi iktiza eden emredici husus kanunun metnidir. Kanunun metninde ise katiyen (baba yadigârı bıçak ve tabanca için altı ay içinde ruhsat almıyanlar) diye bir hüküm yoktur. Ancak, umumi olarak 6768 sayılı Kanunun beşinci maddesine muha- lefete atıf yapılmış ve bu gibiler affa mazhar kılınmıştır. Cevat Ülkü arkadaşımız diyor ki, bunların ayrı ayrı tutulduğu o kadar bedahet- tir ki, evvelce, 1926 dan beri Türk Ceza Kanunu; evinde silâh bulundurmayı suç saymadığı halde üzerinde taşımayı suç sayagelmıştır.

Bu, böyle değildir, arkadaşlarım, T. Ceza Kanununun 549 ncu maddesi şehir ve kasabalar- da vesikasız silâh taşımayı suç saymıştır, yoksa şehir ve kasaba dışında suç değildi. Bu itibarla evvelce dağ başında cebinde tabanca bulundur- mak, suç değildi. Bugünkü kanunda ise ister dağda, ister şehirde olsun tabancayı vesikasız taşımak bir suç işlemektir. Binaenaleyh 6768 sa-

yılı Kanunun tedvini sırasında silâh taşıyanları tamamiyle ayrı düşünmeye imkân yoktur. Çünkü, silâh taşıyanları ikiye tefrik etmemek mümkün ve zaruri idi.

Şimdi arkadaşlar, yine Cevat Ülkü arkadaşımızın beyanatına göre bu birinci maddede daima bulunduranların ruhsat almasından bahsedilmiştir, diyor. Yani «6136 sayılı Kanun çıktığı zaman sadece elinde bulunduranlara ruhsat almak için mehil verildi de üzerinde taşıyanlara mehil verilmediği için mi böyle bir tefrik yapıyorsunuz?» denebilir. Abdullah İzmen'in ilk kanun teklifindeki esbabı mucibenin başka oluşu, bu neticenin kastedilmemiş bulunması mümkündür ama bu kanunun yaptığı atfa göre başka türlü anlamaya imkân yoktur. Bulunduranlar ve taşıyanlar yeniden ruhsat almak için altı aylık bir müsaadeye nail olmuşlardır. Bunun neticesi olarak da hepsine şâmil af kanunu kabul edilmiştir. Bunun böyle anlaşılmasında isabet olduğuna kaaniim. Netice itibariyle Adliye Encümeninin değil, Dahiliye Encümeni mazbatasının kanunun anlayışına daha uygun olduğuna kaaniim.

REİS — Ankara Üniversitesi 1956 yılı Bütçe Kanununa bağlı A/2 işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihasına 311 rey verilmiş, 309 kabul, 2 retle bu lâyiha kanuniyet kesbetmiştir.

Kifayeti müzakere tavrı vardır; bir arkadaşta söz verdikten sonra kifayeti reyimize arz edeceğim.

REİS — Buyurun Ağaoğlu.

ABDÜRRAHMAN FAHRİ AĞAOĞLU (Konya) — Muhterem arkadaşlar, Adliye Encümeninin mazbatasına ve encümen reisi muhterem arkadaşımızın buradaki izahatına göre teklifin reddi için gösterilen mucip sebep üç noktada toplanabilir :

Birincisi; mazbatanın son kısımlarında yazılıdır, ateşli silâh ve bıçakların taşınması hususu, 6136 sayılı Kanundan evvel Türk Ceza Kanununun 549 neu ve diğer maddelerinde esasen müeyyide altına alınmıştır, dediler. Arkadaşlar, Türk Ceza Kanununun 549 neu maddesi memnu olmyan silâhlara, yani bıçaklara ve küçük tabancalara aittir. Bunların taşınması belediye hudutları dâhilinde memnu, memleketin geniş bir sahında serbesttir. 6136 sayılı Kanunla bir inkılâp

yaptık. Taşınması serbest olan silâh ve bıçakların taşınmasını da meni ve ağır bir ceza ile tecziye ettik. Halbuki evvelce, Türk Ceza Kanunundan evvel, benim çocukluğumda bunların şehir ve kasabalarda dahi taşınması serbest idi. Sonradan bir tahdit vaz'edilmiş, silâhlar «memnu olanlar ve olmyanlar» diye iki kısma ayrılmıştır. Memnu olanlar, mavzer ve büyük tabancalardır, bunun müeyyidesi 264 neü maddedir. Bu da bugünkü hükümden çok hafifti. Memnu olmyan silâhları yalnız belediye hudutları dâhilinde taşımak sadece kabahatti ve cezası da beş on liradan ibaretti. Ruhsatname almıyan insan zaruret halinde küçük bir silâhla dışarıya çıkabilir. Bu, bugünkü mevzuata göre bir suçtur, cezayı müstelzimidir. Gerçi kanunu bilmemek bir mazeret değildir. Fakat; bâzi cürümler vardır ki, yalnız kanunlarla cürüm sayılmıştır, silâh meselesi de böyledir. Bütün vatandaşları alâkadar eden bu gibi kanunları vatandaşlara duyurmak lâzımdır. Bâzi cürümler vardır ki, her yerde suçtur, suç vasfını kanundan evvel cemiyetten ve insan hilkatinden alır. Adam öldürmek, yaralamak, hırsızlık gibi yalnız kanunlarla cürüm sayılmış olan hallerde birçok vatandaşlar hakikaten kasde makrun olmyarak da suç işleyebilirler.

Adliye Encümeni Reisinin izahına göre; taşımaya başka, bulundurma başkadır. Ceza Kanununun 264 neü maddesinde «taşımaya» ve «bulundurma» ayrı olarak gösterilir. 264 neü maddenin ikinci fıkrasında aynen «ruhsatsız bu gibi şeyleri (yani silâhları) taşıyanlar veya bulunduranlar..» deniliyor. Aynı hüküm 6136 sayılı Kanunun 13 neü maddesinde, «bu kanunun hükümlerine muhalif olarak ateşli silâhları ve bunlara ait mermileri satanlar, satmaya teşebbüs edenler, satılanlar, taşıyanlar veya bulunduranlar..» deniliyor. Ceza Kanununda ve yeni kanunda «silâh taşımaya veya bulundurma» tâbirleri geçiyor. Arkadaşlar öteden beri bulundurma, mahkeme içtihatlarına göre, evde bulundurmaktır. 6136 sayılı Kanunun geçici 1 neü maddesinde ise başka bir tâbir geçiyor. «Bu kanunun şumulüne giren silâhları ve mermilerini ruhsatsız ellerinde bulunduranlar..» Bu yeni tâbir «ellerinde bulunduranlar» kelimesidir. Acaba bu kelimelerin mânası eski kanunda ve bugünkü kanunda kabul edilen «bulundurma» mânasında mıdır? Yoksa «taşımaya» mânasına da şâmil midir? Benim şahsi kanaatime göre «ellerinde bulundurma» kelimeleri evde bulun-

durmak, taşımak mânalarını ihtiva eder. Evde bulundurmamak da, taşımamak da, elde bulundurmamak değildir.

Reis Bey arkadaşımız ateşli silâhların taşınmasında tehevürle işlenen suçlar artmaktadır, dediler. Ben tamamiyle bu fikirde değilim. Tehevürle işlenen cürümlerde silâhlar müessir olabilir, fakat bu halde taş ve sopa da aynı şeydir, çünkü taşı vurunca adamı öldürmektedirler. Kızan bir adamın suç işlemede silâh kolaylık temin edebilir, bu mümkündür. Silâhla işlenen cürümlerin cezaların bir misli artırılması ve bu suretle silâhla cürüm işlenmesinin daha ziyade önlenmesi kabildir.

Bu hususta Amerika, Teşkilâtı Esasiye Kanununa müzeyyel bir maddeyi aynen okuyorum :

«İyi teşkil edilmiş bir milis serbest bir devletin emniyeti için zaruri olduğundan halkın silâh bulundurması ve taşınması hakkına hiçbir halel irae edilmeyecektir.» Amerika bu yoldan silâhın faydalı dahi olabileceği neticesine varmıştır.

Arkadaşlar, erkeklerin silâha karşı olan muhabbetleri hilkatleri icabıdır, bunu öldürmek dahi yanlış olmalıdır.

Muhterem arkadaşlar son olarak şunu söyleyeceğim. 6136 sayılı Kanunla silâh taşıma bakımından eski mevzuatımıza nazaran büyük bir değişiklik yaptık. Bunun bütün memlekette duyulduğunu zannetmek yanlıştır. Bu bakımdan bazı kimselerin kasde makrum olmadan ağır cezalar gördükleri meydandadır. Bu itibarla bu gibi kimselerin affı yerinde olacaktır. Dahiliye Encümeninin mazbatasını müzakere edilmelidir.

REİS — Efendim, şimdiye kadar encümen namına konuşanların haricinde 6 arkadaş konuşmuş bulunuyor. Kifayeti müzakere taktırirdir. Dahilî Nizamnameye göre kifayeti müzakere taktirini reye koymadan evvel, iki lehte, iki üzerinde ve iki arkadaşın da aleyhte konuşması lâzımdır. Halbuki 6 arkadaş da aleyhte konuştular. Lehte ve üzerinde konuşmak isteyen arkadaş var mı? Söz almış bulunan arkadaşların isimlerini okuyorum: Muhit Tümerken, Ömer Lûtfi Erzurumluoğlu ve Mehmet Ünalı.

Üzerinde Muhit Tümerkan.

MUHİT TÜMERKAN (Sinob) — Efendim, sözlerime başlarken usule dair bir noktayı arz

etmeden geçemeyeceğim. Demin Sayın Başkan Nizamnameye göre daha evvelce geçmiş bir emsali, hesaba katmadan yanlış karar verdi. 1949 senesinde Ahmet Tahtakılıç'ın gündem dışı söz istemesi karşısında...

REİS — Muhit Bey, siz madde hakkında konuşmak üzere söz aldınız. Ayrıca usul hakkında konuşamazsınız.

MUHİT TÜMERKAN (Devamla) — Mevzuu üzerinde konuşacağım. Riyaset makamının sözümü bunda da kesmemesi için konuşacağım, Reis Bey. Koruyucu tedbir olarak arz ediyorum.

REİS — Keserseniz, ondan sonra konuşursunuz. Şimdi konuşmayın.

MUHİT TÜMERKAN (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, ateşli silâhlar hakkında evvelce Ceza Kanununda, keza Polis vazife ve salâhiyeti hakkındaki Kanunda hükümler bulunmuş olmasına rağmen, 6136 sayılı Kanun ve sonra 6768 sayılı Kanun getirilmiştir. Bunlara rağmen ve Millet Meclisiyle büyük münakaşalarla bu kanunların neticelerinin daha iyi olacağı kanaati ileri sürülmüşken maalesef teslim ve ihbar müddetinin ikinci defa uzatılmasını gerektiren durum devam etmektedir.

Haber aldığımızı göre, kanunun verdiği mehillere, mühletlere rağmen vatandaşlardan büyük bir kısmı ellerinde bulunan kıymetli sayılabilecek ve daha evvelce kanunun kendileri için yasak etmediği ve mubah kıldığı devirlerde satınaldıkları şeyleri götürüp emniyet makamlarına tevdi etmemektedirler. Bu kanunun çıkarılmasında, müddetlerinin uzatılmasında gaye terbiyetkâr bir tesir göstermemesiydi ve bunların yasak olduğunu kendilerine duyurarak silâhlarının teslimini temin etmekte. Ancak bunu duymamış olan veya kanunu Adalet Bakanlığının bir türlü, temyiz bir türlü, Millet Meclisinde arkadaşların bir başka türlü anladıkları bir kanun maddesinin kendilerini belki ilzam eder, veya ellerindeki parasız pul-suz ahırlar endişesiyle müracaatlarını geciktirmişlerdir ve bu kanun şimdiye kadar neticesini bu sebeplerden vermemiştir. Maksat silâh taşımamanın terbiyetkâr ve koruyucu tesiridir. Yoksa kanunun mühlet verdiği günün ertesinde bu müddete riayet etmemiş olanı tecziye etmek, hapsedmek değildir.

Belki hakikat değildir. Fakat hakikat ta olsa ben de tasvibederim. Abdullah İzmen arkadaşımızın bir yakının muttali olduğu bir mağduriyeti dolayısıyla bu kanunu getirdiğini söylenildi. Arkadaşlar, elbetteki bu gibi hâdiseleri bir yakînimizden duyacağız veya bize yazılan mektuplardan haberdar olacak ve bunu Meclis kürsüsüne getireceğiz. Bu ayıplanacak bir şey değildir. Bilâkis haberdar olduğumuz hâdiseleri eğer mağduriyetlere vicdanen inanmıyorsak Meclis kürsüsüne getirmek hepimizin vazifesidir.

Şahsi kanaatim; bu kanun çıksa da olur, çıkmasa da olur. Fakat mutlaka bir ceza vermek kasdı bulunmadığına göre bir altı aylık mühletin yerinde olduğuna kaniim. Ancak bu da meseleyi halletmeyecektir. Siz yakınlarınızdan birini biliyorsunuz, şu yasak kanunu çıkmadan evvel 500 lira vermiş ve kıymetli bir silâh almıştır. Kanun bunu bir müddet için mübah kılmıştır. Şimdi bunu polise götürürsem bana müsaade etmeyecek, diyor. Bu silâha profesyonel olanlar 500 liraya taliptir, ona vereceğim diyor. Biz ne diyoruz? 500 liraya aldığı malını, götürüp, bedelini almadan, ruhsatıyesini de alamıyacağını sandığına göre böyle bir adama, silâhını emniyet makamlarına ver, diyoruz. Ya bedeli? Yok. Bu zatın 500 lirası gitmesin diye tedbir almaktadır. Kanunun silâhi mübah kıldığı devirde bu muamele de hakkıdır.

Bunun üzerinde, ayrıca seçmenlerimizden aldığımız fikirleri de katmış olarak, biz de bir kanun teklifini huzurunuzda getirmek üzereyiz. Bizim kanunumuz, bunun görüşülmüş olmasına ve bu kanunun kabulüne mâni değildir. Bir müddet için vatandaşlara silâhlarını teslim edebilmek imkânlarını yeniden vermek elbette yerinde olur kanaatindeyim. Mâruzatım bundan ibarettir.

ABDULLAH İZMEN (Giresun) — Efendim, bu kanun teklifim dolayısıyla şahsım mevzuubahs oldu. Yalnız bunun için konuşmak üzere söz istiyorum.

REİS — Şahsınız hakkında, buyurunuz efendim.

MEHMET HAZER (Kars) — Usul hakkında söz istiyorum.

REİS — Bundan sonra.

ABDULLAH İZMEN (Giresun) — Muhterem arkadaşlarım; bu son kanun teklifim do-

layısıyla İstanbul gazetelerinde intişar eden bu havadis, şahsımı alâkadar ettiği için, yalnız bu noktada konuşacağım. Çünkü, kifayeti müzakerelere takriri vardır.

Teklif ettiğim son kanunun, ne bir akrabam, ne bir parti başkanı ve ne de bir vatandaşla hiçbir alâkası yoktur. Böyle bir şey ketiyen mevzuubahis değildir. Zafer gazetesi bunu tekzibetti, okudum orada. Fakat başka gazeteler tekzibetmediler. Bizim partiden bir başkanın mahkûmiyeti varmış ve bunun affı için bu kanunu getirmişim. Adliye Vekâleti burada, Adliye Vekâletinden tahkik edebilirsiniz bu arkadaşın ne suçu, ne de bir mahkûmiyeti vardır. Ne de benimle bir ilgisi vardır. Kaldı ki, böyle dahi olsa Türkiye’de bir kişi değildir böyleleri. Bu meseleden on binlerce mahkûm vardır. Çıkan havadisler vârit değildir. Bu hususu arz ederim arkadaşlarım.

REİS — Mehmet Hazer.

MEHMET HAZER (Kars) — Muhterem arkadaşlar; Dahilî Nizamnamenin 87 nci maddesinin bir fıkrası, bir teklifin konuşulması sırasında aidolduğu Vekilin hazır bulunmasını meşrut kılmış, bulunmadığı takdirde de yüksek bir memurunun hazır bulunmasını meşrut kılmıştır. Şimdi ne Adliye Vekili ne de Adliye Vekâletinin yüksek bir memuru burada bulunmamaktadır. Bakın Maliye Vekâleti memurları burada beklemektedir. Kanunun birinci müzakeresidir. Binaenaleyh bu usul meselesinin halledilmesi lâzımdır.

REİS — Efendim, Hükümet temsilcisi vardır, bu suretle usule aykırı bir vaziyet yoktur.

Lûtfi Erzurumluoğlu, lehinde mi, aleyhinde mi?

ÖMER LÜTFİ ERZURUMLUOĞLU (Yozgad) — Aleyhinde.

REİS — Mehmet Ünalı, lehinde mi, aleyhinde mi?

MEHMET ÜNALDI (Seyhan) — Aleyhinde.

REİS — Mehmet Daim Süalp, siz de mi aleyhinde?

MEHMET DAİM SÜALP (Siird) — Lehinde.

REİS — Buyurun.

MEHMET DAİM SÜALP (Siird) — Muhterem arkadaşlar, mevzuun teşrihine girmeden evvel bir noktayı belirtmekte fayda görmekteyim.

Elimizdeki şu iki raporu tetkik edersek görürüz ki, Adalet Encümeninden gelen rapor ittifakla çıkmıştır, Dahiliye Encümeninden gelen raporda ise ekseriyet kararı vardır. Bir fayda mülâhaza ettiğim içindir ki, peşinen bu eiheti arz ettim, şimdi esasa geliyorum.

Muhterem arkadaşlar; mevzuubahsolan kanunlar, yani Türk Ceza Kanunu, 6136 sayılı Kanun ve 6768 sayılı Kanun ki, her üç kanun da silâhları taşımakla, bulundurmaya birbirinden tamamen ayrı tutmuşlardır. Tadil teklifinde bulunan arkadaşımız sadece 6768 sayılı Kanunun mezkûr maddesinde tanılan mehlîin uzatılmasını istemekte ve sebebolarak da şunu ileri sürmektedir : Ecdat yadigârı olup ve evlerinde bulundurdıkları bâzı silâhlar bir zühul neticesi hiçbir kasıt yokken unutulmuş ve bu mehliden bunların sahipleri istifade edememişlerdir. Binaenaleyh, burada bir kasıt yoktur, bunlar için müddetin altı ay daha uzatılması isteniyor. Fakat teklif huzurunuzda geldikten sonra bir de bakıyoruz ki, şunu ekliyorlar : Bu mehil yalnız bulunduranlara değil, taşıyanlara da teşmil ediliyor. Taşımak acaba bir kasda istinadediyor mu, etmiyor mu? Taşımak acaba hüsnüniyetle midir, değil midir? Bunu kendilerine sorarım. Kaldı ki 6768 sayılı Kanun, taşımaya suç saymıştır ve taşımak için altı aylık bir mehil tanımamış, yalnız bulundurmaya için bu mehil tanımıştır. Bu mehil bitmek üzere olduğundan altı ay daha uzatılması isteniyor. Halbuki kanun şimdi istenilen şekilde, yani Dahiliye Encümeninin istediği şekilde çıkacak olursa, 6768 sayılı Kanunun tadilinden bahsedilmemek gerekir. Çünkü bir Af Kanunu mahiyetini alır. Halbuki gelen kanun bir tadil teklifidir, bir Af Kanunu değildir.

Benim iştirak etmediğim bir nokta daha var ki, o da; iki komisyonda da kabul edilmiştir. Bence bu doğru değildir. 6768 sayılı Kanunla 6136 sayılı Kanun arasındaki devre zarfında bu suç işlemiş olanları affediyorlar. Halbuki kanunun geliş sebebi, maksadı, af değil, bitmek üzere bulunan bir mehlîin tekrar uzatılmasıdır. Mehil uzatışları esas itibariyle bendeniz tarafından tasvibedilmemektedir. Çünkü üç defadır üst üste bu mehil uzatılıyor. Bu gidişle kanunun sonuna şöyle demek mecburiyetinde kalacağız : (Artık bu kanun bir defa daha uzatılmıyacaktır.) Binaenaleyh Adliye Encümeninin ittifakla

kabul ettiği rapor, bence, yapılan teklifin ruh ve maksadına uygundur. Bunu fazla teşmil edersek ve tamamen ayrı bir mahiyet taşıyan, kasda makrun olan taşımaya teşmil edecek olursak, cezasını çekmiş olan vatandaşlar aleyhinde ve fakat her hangi bir sebeple muhakemesi henüz karara bağlanmayan suçların sahipleri lehinde farklı bir durum tahaddüs edecektir.

Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Aleyhinde, Burhanettin Onat.

BURHANEDDİN ONAT (Antalya) — Muhterem arkadaşlar; cemiyet içerisinde huzursuzluğu artıran zabıta vakalarının, katillerin, cinayetlerin önüne geçmek için Meclisi Âliniz bir takım kuvvetli müeyyideler ihtiva eden kanunlar çıkardı. Ceza Kanununda tadilat yaptı; ahkâmını teşdidetti. Sonra; silâh taşımak veya hut evinde bulundurma mevzuunda ağır hükümler koydu.

Naçiz kanaatime göre her iki kanundaki müeyyideler kâfi kuvvette olmamıştır. Kâfi derecede şiddetli olmamıştır. Buna rağmen gene bu kadarlık müeyyidelerin bile vukuatın eksilmesi üzerine kuvvetle tesir yaptığı müşahede edilmiştir. Eskiye nazaran hâdiseler azalmıştır. Şimdi, bu kanunlara göre evinde silâh bulundurmaya veya taşımaya meselesi... Bu kanun yürürlüğe girmiş. Bu kanun hükümlerine göre cürüm işleyenler ceza görmüşler. Fahri Ağaoğlu arkadaşım bizde silâh taşımak ve bulundurmaya mevzuundaki telâkki ve kanunları hulâsaten beyan buyurdular. Hakikaten bizim memlekette, bizim millî telâkkilerimize göre bir zamanlar silâh taşımak şeref idi. Evinde bulundurmaya bir itiyattı, bir süstü. Bugün dahi bendeniz, kanunun müzakeresi sırasında şiddetle müdafaa ettiğim veçhile, bir şahsın evinde silâh bulundurmasına muarız değilim. Fakat bir kanun ki yürürlüğe girmiştir; ona hürmet etmeye, onun ahkâmının gereği gibi tatbik edilmesine elbette taraftarım. Bâzıları cürüm işlemişlerdir, silâh taşımışlardır. Ben, istemiyerek, haberi olmuştuk bir insanın silâh taşımaya pek kolay kabul edemem arkadaşlar. Bunu taşıyanlar, silâh taşımanın ne olduğunu değil, Ceza Kanununun ihtiva ettiği bütün maddelerini senden, benden iyi bilen insanlardır. Yirmi defa mahkûm olmuş, on defa hapis hâlinde yatmış, buna rağmen hâlâ silâh taşımakta, hâlâ cürüm işlemektedirler. Adliye Komisyonu, derpiş ettiği noktai na-

zarda diyor ki, evinde şimdiki kadar bilmiyerek, istemiyerek silâh bulunduranlar varsa bir müddet daha mühlet verelim, bunları mazur görelim. Ama, üzerinde silâh taşımaktan dolayı mahkûm olmuş, cürüm işlemiş insanlar varsa bunları nasıl mazur görür de, onların cezasını affedelim diyebiliriz, arkadaşlar? Bu halin mücrim psikolojisi üzerindeki tesirini düşünün; bu mücrimleri takibeden zabitanın psikolojisini düşünün; aylarca dosya tetkik ederek çalışan hâkimlerin psikolojisini düşünün. Eğer bunu bu şekilde kabul edersek iyi bir iş yapmış olmayız, arkadaşlar. Evde bulundurma ibaresinin mühleti uzatılsın. Fakat bu madde öyle alâkalı bir cürümden dolayı mahkûm olmuş veya muamele görmüş bir mücrimin cezasının ortadan kaldırılması ne adalet mefhumuna, ne suç ve suçlu psikolojisine, ne de kanun mefhumuna asla sığmayacak bir husustur, kanaatindeyim.

REİS — Tahir Taşer, aleyhinde mi, konuşacaksınız?

TAHİR TAŞER (Kırşehir) — Aleyhinde..

REİS — Aleyhinde konuşuldu... Buyurun Nusret Kirişcioğlu...

TAHİR TAŞER (Kırşehir) — Üzerinde efendim...

REİS — Aleyhinde dediniz, aleyhinde konuşuldu onun için bir diğer arkadaşına söz verdim.

TAHİR TAŞER (Kırşehir) — Hayır efendim, aleyhinde değil, üzerinde konuşacağım, arkadaşlardan evvel söz aldım.

REİS — Üzerinde konuşacaksınız, aleyhinde değil...

TAHİR TAŞER (Kırşehir) — Muhterem arkadaşlar; bu kanun lâyihası üzerindeki görüşlerimi biraz evvel arz etmiştim.

(Gürültüler, biraz evvel aleyhinde konuştu, sesleri).

REİS — Anlaşıldı, biraz evvel aleyhinde görüşlerinizi ifade etmişsiniz, şimdi de fikrinizi aynı... Buyurun, Nusret Kirişcioğlu...

NUSRET KİRİŞÇIOĞLU (Zonguldak) — Muhterem arkadaşlar, teklif üzerinde şahsım adına konuşacağım. Seyahatte olduğum için encümünde esasen bulunamadım. Mazbatada imzam yoktur. Bu itibarla tamamen söz hakkımı muhafaza ederek, bu raporun üzerindeki mütalâalarımı serbestçe arz edeceğim.

Muhterem arkadaşlar, Abdullah İzmen arkadaşımız bir kanun teklifi ile geliyor ve bu kanun teklifinin esbabı mucibesinde; «Evvelki metin silâh taşıyanları da affettiği halde yanlış tatbik edildi; bu yanlışlığı ortadan kaldırmak lâzımdır» gibi bir sebebe istinadediyorlar.

Derhal arz edeyim ki, eğer bir hüküm esasen mevcut ise ve mevcudiyetine rağmen yanlış tatbik ediliyorsa, bu halin bertaraf edilmesi yolu yeni bir tesis olmamak lâzımgelir. Aksi takdirde tatbikattaki bütün yanlışlıkları yeni bir kanunla telâfi etmek gibi bir bâtil işe düşeriz. Demek oluyor ki, arkadaşlarımızın sadece ileri sürdükleri mucip sebepler dahi kendi tekliflerinin reddini icabettirecek mahiyettedir. Böyle bir esbabı mucibeye istinadeden teklifin parlâmentoda kabulü ise yanlış bir teamül ve tatbikatın vücut bulunmasına yol açar. Hiçbir kanunun tatbik yanlışlığı yeni bir kanunla telâfi edilemez. 6768 sayılı Kanunun muvakkat 5. maddesi metninin belki maksadı karşılamadığı iddia edilebilir. Fakat eğer bu ve buna benzer taknin veya tatbik hatası varsa bunu düzeltmek için parlâmento hayatımıza kötü misaller vermeye mahal yoktur, meseleyi daha etraflı tetkik ve teemmül etmek ve hataların hepsini derleyip toplayıp ona göre bir hattı hareket tanzim etmek her halde daha isabetli olur.

6768 sayılı Kanunun muvakkat beşinci maddesini okuyacağım. Burada deniyor ki:

«6736 sayılı Kanunun geçici bir ve ikinci maddelerine aykırı hareketten mütevellit olarak tekevvün etmiş fiillerden dolayı kimse cezalandırılmaz.»

Bu metnin 6736 sayılı Kanunun, muvakkat bir ve ikinci maddelerinde işlenen suçları ihtiva ettiğinden şüpheye mahal yoktur. Derhal şu ciheti arz edeyim ki, eğer 6768 sayılı Kanunla silâh taşıyanların affedilmesi ciheti doğrudan doğruya istihdaf edilmiş olsaydı 6136 sayılı Kanunun muvakkat 1. ve 2. maddelerine değil silâh taşımayı tecrim eden maddelerine bu maddede atıf yapılırdı. Demek ki, eğer maksat şümüllü bir atıf çıkarmak idi ise dahi madde metni bunu karşılamamaktadır. Fikrimi izah için 6136 sayılı Kanunun geçici birinci maddesini okumak kâfidir. Filhakika metni okuyorum:

«Bu kanunun şümülüne giren ateşli silâhlarla mermilerini... (Gürültüler)

Muhterem arkadaşlarım; bilhassa af lehinde ve rapor aleyhinde konuşan arkadaşlarımın çok dikkatli dinlemelerini istirham ediyorum. Çünkü sırt köprüsü kadar ince bir nokta üzerindeyiz, öyle ki, ufak bir dikkatsizlik bizi bir parlamento hatasına götürebilir. Onun için dikkatinizi rica ediyorum. (Üzerinde konuşacağınız sesleri)

REİS — Lütfen devam ediniz.

NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Devamla) — Bir kanunun üzerinde konuşulabilmek için bâzı noktalarda aleyhinde ve bâzı noktalarda da mevzuun lehinde konuşmak icabeder.

Bendeniz affın lehindeyim. Fakat affın bu yolla temininin aleyhindeyim. Bu itibarla her iki mucip sebebimi, yani neden affın lehinde olduğumu ve neden affın bu yolla temininin aleyhinde olduğumu ve parlamento için ne gibi bir hata teşkil edeceğini izah etmek mecburiyetindeyim. Bu tamamen üzerinde konuşma mahiyetindedir. Bir kelime fazla konuşmamak için, bugüne kadar daima itina göstermiş olduğumu takdir buyurursunuz.

Şimdi, geçici 1 nci maddeyi tekrar okuyorum:

«Bu kanunun şümulüne giren ateşli silâhlarla mermilerini müsaadesiz elinde bulunduranlardan, kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde taşıma veya bulundurma ruhsatı almayanlar veya ruhsatı bulunanlara devretmeyenler veya zabıtaya teslim etmeyenler v.s....» maddede bu fiiller tecrim edilmiştir.

Arkadaşlar, birinci cümleyi dikkatle okursak görürüz ki, bu cümlede kullanılan «taşıma» kelimesi fiile muzaf değil, vesikaya muzaf bir kelimedir. Yani bu cümlede şu kastediliyor. Elinde silâh bulunduranlardan, taşıma vesikası almayanlar, bir.

SEBATİ ATAMAN (Zonguldak) — Ne kadar zaman sarfında?...

NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Devamla) — Altı ay zarfında.

SEBATİ ATAMAN (Zonguldak) — Hah..

NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Devamla) — Elinde silâh bulunduranlardan, bulundurma vesikası almayanlar, iki.

İşte muhterem arkadaşlar, bu kanunun birinci cümlesinde kastedilen maksat bundan iba-

rettir. Yani elinde silâh bulunduran şahıs ya taşıma veya bulundurma ruhsatı alacaktır. Aksi halde suçludur. Silâh taşıma metne dâhil değildir.

Şu ciheti de arz etmek isterim ki, bu metinle yetinip de yeni Af Kanununu munhasıran bu metne istinadettirecek olursak noksan bir af kanunu çıkarmış olacağız. Affın lehinde olan arkadaşlarımızın bu noktaya bilhassa dikkat etmelerini istirham ediyorum.

Dahiliye Encümeninde hazırlanan metnin aynen kabul edildiğini bir an için düşünelim. Bu takdirde, bulundurma ruhsatı mevcud olduğu halde, silâh taşıyan affın şümulü dışında kalacak, buna mukabil hiç ruhsatı olmadığı halde silâh taşıyan eşhas affedilecektir. Görüyorsunuz ki, bu metni kabul ettiğimiz takdirde af dahi bizatihi noksan olacaktır. Kaldı ki, burada bir adaletsizlik de mevcuttur. Çünkü hiç olmazsa bulundurma ruhsatı almak suretiyle kanuna kısmen olsun saygı gösteren şahsı cezalandırır ve cezasını affetmezken, ondan, kanunen daha kötü vaziyette olan ve bulundurma ruhsatı dahi almamış olan bir şahsı affediyoruz. Bu affediş ve affetmeyiş arasındaki tezat bir adaletsizlik şemmesi taşımaktadır. (Üzerinde sesleri) Kanunun üzerinde konuşmanın müşkülâtını takdir edersiniz. Bilhassa affa taraftar olan arkadaşlarımızın hücumlarda bulunacağını bildiğim için gayet ihtiyatlı konuşmaktayım. Bu itibarla derli toplu bir neticeye varmak ve hücumu mâruz kalmıyacak şekilde sözlerimi bitirmek için müsaadelerinizi istirham edeceğim. Bir kere af talebini şu mucip sebebe istinad ettirmekten ve kendi kendini cerhetmek demek olan Adliye Vekâletinin tatbikatına hücum etmekten vazgeçelim. (Vazgeçtik sesleri) Sanıyen, hakikaten bir af kanunu çıkarmak istiyorsak hiçbir haksızlık kokusu taşımayan şümulü bir af kanunu hazırlıyalım. Ve bu esbabı mucibe ile metni yeniden etkik edilmek üzere encümenine havale edelim.

Arzım bundan ibarettir, aksi takdirde mevcut bir hükmü yanlış tatbik ediliyor, diye bir başka hükümle tavzih etmek gibi hatalı bir yola girmiş oluruz.

REİS — Efendim, Dahili Nizamnamemizin emrettiği miktarda arkadaşlar konuşmuştur, şimdi kifayeti müzakere takrirlerini okutuyorum.

Yüksek Reisliğe

Müzakere kâfidir, teklifimizin reye konulmasını arz ve teklif ederiz.

Sivas Sivas
B. Örnekol Ş. Ecevit

Yüksek Riyasete

Görüşülmekte olan ateşli silâhlara dair Kanun vuzuh peyda etmiştir. Müzakerenin kâfi görülerek reye arzını istirham eylerim.

Tunceli
Bahri T. Okaygün

MEHMET ÜNALDI (Seyhan) — Kifayet takriri aleyhinde söz istiyorum.

REİS — Buyurun.

MEHMET ÜNALDI (Seyhan) — Muhterem arkadaşlar, Yüksek Meclisin kabul etmiş olduğu bir kanunun tatbikatta, bu kanunun bütün sarahatine rağmen ruhuna ve maksadına aykırı bir tatbikatta bulunduğu için arkadaşlarımız ayrı bir kanun teklifi yapmıştır. Konuşan arkadaşların birçoğlarının ifadesine bakıyorum da maksadın anlaşılmadığı kanaatine varıyorum. Meselâ bu kanun yeni bir Af Kanunu mudur, yoksa yanlış tatbikatı önlemek için getirilen bir tesis midir? Bu husus tavazzuh etmiş değildir. Bu itibarla daha birçok arkadaşın konuşmasının faydalı olacağı kanaatindeyim. Bu sebeple kifayet takrirlerinin kabul edilmemesini rica ederim.

REİS — Takrirlerin aleyhinde arkadaşımız kanuştu. İki kifayeti müzakere takriri aynı mahiyettedir. Kifayeti müzakere takrirlerini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Umumu üzerinde verilen takrirleri okuyoruz, efendim.

Yüksek Reisliğe

Giresun Mebusu Abdullah İzmen'in Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 6136 sayılı Kanuna 6768 sayılı Kanunla eklenen muvakkat 5 nci maddenin tadiline dair kanun teklifi ile getirmiş olduğu husus 6768 sayılı Kanunun muvakkat 5 nci maddesi ile maddenin atif yaptığı 6136 sayılı Kanunun muvakkat 1 ve 2 nci maddelerinin çok sarih olması bakımlarından Adliye Encümeni mazbatasının reddi ile müzakereye Dahiliye Encü-

meni mazbatasının esas ittihaz edilmesini arz ve teklif ederiz.

11 . I . 1957

Yozgad Giresun
Ö. L. Erzurumluoğlu A. Tüfekçioğlu
Muğla Yozgad
Y. Paşamehmetoğlu D. Akbel

Burdur	Kastamonu	Amasya
H. Çimen	S. Çağlar	İ. Olğaç
Edirne	Amasya	Tokad
R. Nasuhioğlu	K. Eren	S. Gülüt
Niğde	İzmir	Uşak
A. U. Arıkan	P. Arat	Y. Aysal
İsparta	Amasya	Erzurum
T. Tola	H. Koray	E. Tuncel
Mardin	Gümüşane	Seyhan
A. Kalav	Z. Başağa	M. Ünalı
Çankırı	Samsun	Seyhan
A. Emrem	E. Anıt	A. Kınık
Seyhan	Giresun	Ordu
M. Akçalı	A. İzmen	F. Ertekin
Sivas	Çoruh	Ordu
K. Oskay	H. Çeltikçioğlu	S. Orhon
Afyon	Bolu	Rize
O. Talu	S. Baysal	H. Agun
Antalya	Okunamadı	Okunamadı
A. Tokuş		

Yüksek Reisliğe

Şifahen arz ettiğim sebeplere binaen 6768 sayılı Kanunun muvakkat 5 nci maddesi 6136 sayılı Kanunun geçici 1 ve 2 nci maddelerinde yazılı suçların affını sarahaten derpiş etmekte ve Abdullah İzmen'in teklifini şümulü içine almaktadır.

Hiçbir tefsir ve teklife mahal bırakılmıyacak derecede vazih olarak silâh bulundurmamak ve taşımak için vesika almayanların affa tâbi oldukları mülâhazası ile teklifin reddini arz ve teklif ederim.

Afyon
Kemal Özçoban

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Riyasetine

6768 sayılı Kanunun muvakkat 5 nci maddesi, 6136 sayılı Kanunun geçici 1 ve 2 nci maddelerine aykırı hareketlere raci olduğundan ve 6136 sayılı Kanunun geçici 1 ve 2 nci maddelerinde taşıma ve bulundurma sarahaten yazılı olduğundan gerek tefsiri ve gerek tesisi icabettir-

miyeceğinden Adliye Encümeni mazbatasının reddini arz ve teklif ederim.

Seyhan
Mehmet Ünal'dı

REİS — Mevcut takrirlerden Ömer Lâtîfi Erzurumluoğlu'nun takriri; Adliye Encümeni mazbatasının reddiyle müzakerelere Dahiliye Encümeni mazbatasının esas kabul edilmesini istemektedir. Diğer iki takrir Adliye Encümeni mazbatasının reddine dairdir. En aykırı olan teklif, rettir. Ret takrirlerini reylerinize arz ediyorum, (Soldan, anlaşılma, hangi sebeplerle sesleri). Efendim, Adliye Encümeni mazbatasının reddine dair olan iki takriri reylerinize arz ediyorum, kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Adliye Encümeni mazbatası reddedilmiştir.

Şimdi de Dahiliye Encümeni mazbatasının esas tutulmasına mütedair takriri reylerinize arz ediyorum, kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. (Soldan, alkışlar)

Heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen... Buyurun, Burhanettin Onat Bey. (Soldan, mazbata okunmadı Reis Bey sesleri). Efendim, mazbatanın muhtevasını biliyorsunuz, diye okutmadık. Mamafih, mazbatayı okuyoruz :

(Dahiliye Encümeni mazbatası okundu.)

REİS — Heyeti umumiyesi hakkında söz Burhanettin Onat'ındır.

BURHANETTİN ONAT (Antalya) — Arkadaşlar; demin arz ettiğim sözlere ilâve edecek fazla bir mütalâam olmayacaktır. Yalnız bir hususta dikkatinizi çekmek istiyorum.

Afiyler, lüzumlu lüzumsuz kanuni müeyyideler üzerine yapılan müdahaleler, en hafif mânasiyle vatandaş telâkkisinde, vatandaş zihniyetinde kanuna karşı, kanuni müeyyidelere karşı bir lâübalilik tevlihetmektedir, lâübalilik uyandırmaktadır. Bundan sonra işlenecek cürümler için de vatandaşların elinde açık bir bono mahiyetini taşımaktadır. Onun için arkadaşlar, çok rica ederim; memleketin asayişiyile, memleketin huzuriyle alâkalı bir mevzuda hislerimize kapılarak ve belki de bâzı düşüncelere kapılarak yanlış bir yola gitmiyelim.

Tensip buyurursanız, ister müsterek bir komisyonda; ister yine ayrı ayrı olarak bu mevzuu yeniden tetkik edelim, yeniden tedvin edelim. Bunun için bir de takrir veriyorum. Dahiliye

Encümeninin raporunun reddiyle keyfiyetin yeniden tetkikini rica ediyorum, efndim.

REİS — Ekrem Anıt.

EKREM ANIT (Samsun) — Muhterem arkadaşlarımız, Dahiliye Encümeni mazbatası üzerinde görüşmeye Yüksek Heyetiniz karar verdi. Ben Burhanettin Onat arkadaşımın bir sözüne cevap vererek asıl mevzua gireceğim.

İki fiil kanun nazarında müstelzimi cezadır : Birisi silâh taşımak, ikincisi bulundurmak. 6136 sayılı Kanun yürürlüğe girdikten sonra elinde silâh bulunduranlar bu kanunun geçici birinci maddesi mucibince ya taşımak, veya bulundurmak için vesika alacaklar; alamadıkları, alamadıkları takdirde kanunen silâh taşımaya veya bulundurmaya yetkili şahıslara devredecekler; o da olmadığı takdirde zabıta makamına makbuz mukabilinde teslim edeceklerdi. Sonradan çıkan 6768 sayılı Kanunun muvakkat 1 nci maddesiyle bu 6136 sayılı Kanunun tâyin ettiği altı aylık süre altı ay daha temdid edildi. Bu 6 aylık müddet de bu akşam bitmiş oluyor.

Şimdi Burhanettin Onat arkadaşımın, 6136 sayılı Kanunun bu memlekette emniyet ve asayiş noktasından çok terbiyetkâr faydası olduğu yolundaki beyanına esasen iştirak ediyoruz. Ama diğer taraftan ortada fiili bir durum da var. Kanun meriyete girdikten sonra kanunun tatbikatında muhtelif aksaklıklar görüldü. Bulundurma vesikası alanlar, taşımaya cüret ettiler. Bu da doğrudur. Bendeniz, nazarı kanunda suç teşkil eden bulundurma ve taşıma fiillerinden birisi için suçluya atıfette bulunduk, taşıma suçluları için ise hiçbir muamele yapmıyoruz, diyorum. Bu hem adalet icaplarına ve hem de kanunların daimiyet prensibine aykırı olacağından Adliye Encümeninin mazbatasına bu noktadan muhalifim. Şimdi Dahiliye Encümeni mazbatası üzerinde duracağım. Encümen Abdullah İzmen arkadaşımızın teklifini cüzi bir farkla kabul etmiştir. Kanun teklifi bu şekilde ve aynen Yüksek Heyetinizde kabul edildiği takdirde maateessüf memlekette silâh ve mermi kaçaklığı, izinsiz silâh satmak ve silâh satın almak yolu açılacaktır.

Bendeniz yeni bir tadil teklifinde bulunuyorum. 6136 sayılı Kanunun 13 ve 15 nci maddeleri, muvakkat 5 nci maddeden tayılmak suretiyle kanunun teklif ettiğim şekilde tadilen kabul edilmesini hassaten rica ediyorum.

REİS — Mehmet Daim Süalp.

M. DAİM SÜALP (Siird) — Muhterem arkadaşlar, Dahiliye Encümeni raporunu dinlerken şu iki noktaya istinadettiğini tesbit ettim. Dahiliye Encümeninin temin etmek istediği şeyler şunlardır:

1. Altı aylık mehlin bir altı ay daha uzatılması. (Öyle değil, sesleri.) Buradan söylerseniz efendim.

2. Yanlış tatbikat. Yanlış anlaşılma neticesinde suçlu mevkiine düşmüş vatandaşların suçluluktan kurtarılmasının temini.

Evvelâ tüzük icabı bir komisyon kendisine gelen işi esas ve mahiyet itibariyle değiştiremez, genişletemez, tağyir edemez. Arkadaşımız 6768 sayılı Kanunun tadilini istemektedir. Bu kanunda taşımaya dair hiçbir hüküm mevcut değildir. Halbuki komisyonun tevsi de bu taşımayı da ithal ediyorlar. Kaldı ki eğer iddia ettikleri gibi yanlış tatbikat ve yanlış anlama varsa bu bir tefsir mevzuudur. Bir kanun yanlış anlaşılırsa ancak tefsir ile düzeltilir, tefsir makabale şâmildir. Kaldı ki, burada yanlış tatbikatın neticesi de çok mühimdir, çok vahîmdir. Bir vatandaşın kanunsuz ve haksız yere hürriyetini tahdidetmek, onu hapse sokmak çok büyük ve ağır neticeler tevliededir. Eğer biz bunu burada kabul edersek tatbikatı yapmış olanların hatalı iş gördüklerini kabul etmiş olacağız. Binaenaleyh tatbikatın yanlış olup olmadığını ancak kanun hükümlerinin tefsiri ile halletmek mümkündür. Ekrem Anıt arkadaşımız da işaret ettiler, eğer taşımayı da ithal edecek olursak bunun bir sürü mahzurları vardır ve bunların başında kaçaklığı teşvik etmiş oluruz, dediler. Buna başka mahzurlar da ilâve edilebilir.

Mâruzatım kısaca şudur ki, komisyon kendiliğinden bu işi, mahiyet ve esasını değiştirecek şekilde tevsi edemezdi ve edemez.

Bu sebeple bu büyük mahzurları da mazarı itibara alarak arkadaşlarımızın verdiği takririn kabulü icabeder, yani raporun tekrar encümene iadesi ve bu hususların encümende teemmül edilmesi gerekmektedir. Bu hususu ben de rica eder mâruzatıma son veririm.

REİS — Tahir Taşer, buyurun.

TAHİR TAŞER (Kırşehir) — Muhterem arkadaşlar, bu kanun bir haksızlığı ve adaletsizliği ortadan kaldırmak için teklif edilmiştir.

Dikkat buyurursanız bu kanun kabul edildiği takdirde, mutlak bir af kanunu olmayacaktır. Teklif edilen ve Dahiliye Encümenince de kabul edilen muvakkat 5 nci maddeyi aynen okuyorum :

«6136 sayılı Kanunun 13 ve 15 nci maddeleriyle geçici 1 ve 2 nci maddelerine aykırı hareketten mütevellit olarak 6768 sayılı Kanunun meriyete girdiği 11.VII.1956 tarihine kadar tekevvün etmiş fiillerden dolayı kimse cezalandırılmaz ve bundan mütevellit hükmolunan cezaların ıcrası ve infazı ve kanuni neticeleri kendiliğinden kalkar.» Böyle denilmekle bu kanun ancak 6768 sayılı kanunun mevki meriyete girdiği tarihten 6768 sayılı Kanunun mevki meriyete girdiği tarihe kadar işlenmiş suçları affedecek. Ondan sonraki suçlar bu kanunun tamamen dışında kalıyor. Kanunun bu şekilde kabulü zaruridir. Haksızlığı ve adaletsizliği ancak bu şekilde önliyebiliriz. Bendeniz Dahiliye Encümeninde bu kanunun tefsiri yoluna gidilmesinin daha iyi olacağını ileri sürmüştüm. Fakat muvakkat 5 nci maddenin sarahatine ve atıfta bulunduğu 6136 sayılı Kanunun muvakkat 1 ve 2 nci maddeleri münderecatına göre tefsir yoluna gidilmeye imkân yoktur. Bu kanunun kabulünde mutlaka zaruret vardır. Adalet bunu icabettirir.

REİS — İzzet Akçal.

İZZET AKÇAL (Rize) — Aziz arkadaşlarım, af müessesesi üstün bir müessesedir ve gayet itinalı kullanılması icabeden bir müessese olarak kabul etmek icabeder. Gayet itinalı hareket etmemiz gerekir. Bir nesil zarfında çıkarılan af kanunlarını gözden geçirelim. O takdirde varacağımız netice şu olur, suç işleyen vatandaşlardan cezasını tam olarak çekmiş olan şahıslar bedbaht şahıslardır, talihsiz şahıslardır, cezayı çekmemiş olan şahıslar, talihli şahıslardır, demek icabeder.

Memnu fiilleri işleyip, asayiş, inzıbatı, cemiyetin huzurunu bozan fiilleri önliyelemek için vaz'edilen müeyyidelerin tatbiki halinde, bu müeyyidelerle mahkûm olan şahısların mutlaka cezalarını çekmeleri lâzımdır. Ateşli silâhlara ait Kanun, suç teşkil etmeyen bâzi fiillere suç vasfını vermiş bulunmakta idi. Ağır müeyyideler tâyin etmişti. Ceza Kanunu, bu kanun vaz'edilmeden evvel Ceza Kanununda bu silâhları bulundurmamak keyfiyeti suç değildi. Abdul-

lah İzmen arkadaşımız sonradan getirdikleri bir kanun teklifi ile; kanunun meriyete girdiği tarihe kadar bu suçu işlemiş olanların, yani silâhı olduğu halde haber verip, bulundurma ve taşıma vesikası almamış olanların suçları affedilmiş oldu.

Beyefendiler; istitraden şunu arz edeyim ki : Bugün orman suçu diye bir suç mefhumu vatandaşların kafasından silinmiş durumdadır. Çünkü Orman Kanunu ile Orman Kanununun menetmiş olduğu fiilleri yapan şahıslar cezalandırıldılar. Fakat af imdatlarına yetiştii, ceza kaldırıldı. Fiil tekrar işlendi, suçtur diye takibat yapıldı, yine Af Kanunu çıktı, dâvalar düştü, cezalar affedildi. En son 1956 da yine bir Af Kanunu ile orman suçları affedildi. Bugün artık ormanlardaki ağaç mubah ağaç telâkki edilme-ye başlandı. Silâh taşıma suçları da böyle olacaktır, kaçınıcı affı yapmaktayız. Elbette ki arkadaşlar reylerini verirken, Adliye Encümeninin raporu reddedilmesine rağmen, buna göre reylerini istimal edeceklerdir.

Ben şimdi teknik bakımdan Dahiliye Encümeninin raporu üzerinde durmayı faydalı adederim.

Rapor bir tefsiri tazammun eder şekilde kaleme alınmıştır. Arkadaşımız Abdullah İzmen'in esbabı mucibesi de böyledir, Dahiliye Encümeni raporu da bu mealdedir, bir tesise lüzum yoktur, diyor. Fakat bir tesis yapıyorlar. Demek istiyorum ki, daha evvel Abdullah İzmen arkadaşımızın getirdiği teklife bir ilâve yapıldı, taşıma fiiline ait cezaları da bütün neticeleri ile beraber ortadan kaldıracak surette 5 nci maddeye hüküm ilâve ettik diyorlar. Ondan sonra da yeni bir tesis getiriyorlar. Bu böyle olmaz. Eğer hakikaten Dahiliye Encümeninin ilâve ettiği şekilde kanun kabul edilmişse, ki hiçbir değişiklik yapılmadan kabul edilmiştir, o takdirde tefsire gitmek lâzımdır. Tesis yapılması hatalıdır. Bu itibarla Dahiliye Encümeni raportöründen rica ederim; ya raporlarını değiştirsinler ve buraya bir tesis esbabı mucibesiyile gelsinler veyahut esbabı mucibelerini değiştirmesinler, bir tefsir metniyle buraya gelsinler. Bu maksatla tekliflerini muvakkaten komisyonlarına geri alsınlar.

Esas itibariyle kısmi mahiyette bu affın tamamıyla aleyhindeyim.

REİS — İlhan Sipahioğlu.

İLHAN SİPAHİOĞLU (İzmir) — Vazgeçtim.

REİS — Başka söz istiyen? Buyurun Nusret Bey.

NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Zonguldak) — Arkadaşlar, konuşmamın istikameti hakkında arkadaşlarımızın bir fikir edinmelerini temin maksadiyle evvelâ vermiş olduğum tavrı okuyorum :

«Kanunun mucip sebebi değiştirilmek, yeni ve şümulü bir affı temin edecek bir metinle getirilmek üzere lâyihanın Dahiliye Encümenine iadesini saygı ile arz ederim.»

İLHAN SİPAHİOĞLU (İzmir) — Bu kanunun mucip sebebi midir?

NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Devamla) — Efendim.

İLHAN SİPAHİOĞLU (İzmir) — Mazbatanın mucip sebebi değil mi?

NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Devamla) — Evet efendim, mamafih kelime oyunu yapmaya lüzum yok. Mazbatanın deneceği yerde kanunun denmiş ama, arkadaşımın teklifine eklediği mucip sebepteki hataya nazaran bu hata çok cüzi kalır. Arkadaşların diyorlar ki; «Bir metin var, bu metin mucibince silâh taşıyanların da affedilmesi lâzımdır, fakat tatbikat yanlıştır. Onun için biz yeni bir metin ile geliyoruz.» Muhterem arkadaşlar, bu mucip sebep yanlıştır, hiçbir Meclis, kendi çıkardığı bir kanunun çıkarılış ve tatbik edilmiş hatasından dolayı yeni bir metinle kanun tedvin etmez. Bu mucip sebebin değiştirilmesi lâzımdır. «Bir kanun çıkardık, fakat gördük ki, bir adaletsizlik var; şu müddet içinde üzerinde silâh taşıyanları da affetmek istiyoruz, bunun için şu teklifi getiriyoruz.» Mucip sebebin işte bu şekilde olması lâzımdır.

Bir teklif encümenâ iade edildiği zaman Meclis huzuruna yeni bir raporla gelmesi mütaameldir. Onun için iade edilmekle, yani bu esbabı mucibe ile yeni bir rapor hazırlanmasını temin etmekle, demin telaş içinde arz ettiğim hatayı önlemiş olacağız. Bu bir. Af istiyen arkadaşlarımızın bu isteklerinin karşılanmaması gibi bir hal de mevcut değildir. Takririm gayet sarihdir. «Raporun esbabı mucibesi değiştirilmek, şümulü bir affı temin edecek bir metinle gelmek üzere» diyorum. Demin biraz temas ettim,

bulundurma ruhsatı mevcudolduğu halde taşı-
mış olanlar arkadaşlarımızın bu yeni sevk şekli-
le affın dışında kalır ki, adaletsizlik olur. Bir
ruhsatı mevcudolduğu halde cezalandırılmaları
ve affedilmemeleri âdil olmaz. Bu hataların düzel-
tilmesi için, affın lüzumunu ifade eden bir mu-
cip sebeple gelinmek üzere, teklifin encümene
iadesinden başka çare yoktur, arkadaşlar.

Arkadaşlarımız diyorlar ki, ilk hükümde bi-
zim kastımız taşıyanların da affı idi. Fakat her
nasılsa yanlış yazılmış. Demek ki sizler de ka-
bul ediyorsunuz ki, eski metin noksandır. O
halde nasıl olur da metne uygunluğunu bizzat
kabul ettiğiniz bir tatbikatın yanlışlığını ileri
sürüp Adalet Vekâletini itham edebilirsiniz.

Rapor yeniden tanzim edilmek için Adliye
Encümenine gidecek değildir. Bu kanun vesile-
siyle Adliye Encümeninin aşağı - yukarı Heyeti
Umumiye ile alâkası keşilmiştir. Tasarruf Da-
hiliye Encümeni tarafından yapılacaktır. Mes-
ele, Reşat Akşemsettinioğlu arkadaşımızın endi-
şe edip şu anda etrafındakilere söylediği gibi
değildir. Dahiliye Encümeni yeniden bir af met-
niyle, bu affı haklı gösteren bir esbabı mucibe
hazırlamak suretiyle Heyeti Umumiyeden bu
kanunun çıkması mı temin edilmiş olacaktır?
Yoksa Heyeti Umumiyenin af lehindeki bu açık
temayülü karşısında, «Acaba değişik bir ekse-
riyetle teklif tamamen reddettirebilir miyiz gi-
bi kötü bir niyetle encümene iade talebinde bu-
lunmak» hiçbir mebusun aklından dahi geçmez.

Dahiliye Encümeni bu yeni rapor ve yeni
metinle, «Biz çıkardığımız kanunu tatbik etti-
remedik, onun için bir kanun daha sevk ediyο-
ruz» şeklindeki hatalı mucip sebebinden kurtul-
muş olacaktır. Maksadım budur.

Takririmin kabulünü bilhassa arz ve istirham
ediyorum.

REİS — Sebati Ataman.

SEBATİ ATAMAN (Zonguldak) — Muhte-
rem arkadaşlarım; mesele, hakikaten o kadar
derinlere gidilecek derecede muğlak bir mesele
değil. Şimdi, silâh bulundurma ve silâh taşıma
diye iki tane (ancak resmî vesika ve izin alın-
mak suretiyle kanun dairesinde yapılabilecek)
durum mevcut. Silâh bulundurmamak için 6136 sa-
yıılı Kanun; 6 ay zarfında usulüne uygun ola-
rak müracaat ederek, vesika alacaksınız, diyor.
Silâh taşımak için de (yine bir arkadaşımızın
mütalâaları hilâfına) aynı kanun 6 ay zarfında

izin ve müsaade alacaksınız, diyor. Gerekli izin
ve müsaadeyi almayanlarla, almak istemiyenler;
üzerinde veya evlerinde bulundurdukları silâ-
hını zabıta makamlarına teslim mecburdurlar,
diyor.

Şimdi, arkadaşımız bu kanun teklifini yap-
mış ve kanunlaşmış. O kanun teklifinin 4 ncü
muvakkat maddesinde diyor ki; bu taşıma ve
bulundurma için vaktiyle bu kanunun tâyin et-
tiği altı aylık müddet bitmiş ve yeni bir altı
aylık müddet daha veriyorum. Bunun tabii ve
zaruri neticesi olarak bir af maddesi geliyor.
Bu kanun tedvin edilirken maalesef birinci ve
ikinci maddelere atfetmek suretiyle yalnız bu-
lunduranlara şâmil olmak üzere çıkıyor. Şimdi
öyle bir manzara ile karşılaşyoruz ki, 6768 sa-
yıılı Kanunla yeniden verilen altı aylık müddet
hem taşıyanlar için hem bulunduranlar için ve-
riliyor. Bu müddeti yeniden verdik diye «bu-
lundurmamak» suçunu işliyenleri affediyoruz, ta-
şıyanları affetmiyoruz gibi bir mâna çıkmakta-
dır. Arkadaşımız şimdi taşımadan dolayı da
mahkûm olanların affedilmesini teminen bir
kanun teklifi yapıyor. Bu teklifin heyeti umu-
miyesi üzerinde konuştuğumuz için bu teklifin
gayet uygun, adalete muvafık olduğu kanaatin-
de olduğumu arz etmek mecburiyetindeyim.
Maddelere geçildiği takdirde gerek teklif edi-
len metnin ve gerek Dahiliye Encümeni metni-
nin yine tam ve kâmil bir mâna ifade etmediği-
ni de söylemek mecburiyetindeyim. Hakikaten
Nusret Kirişcioğlu'nun dediği gibi bu metin ile
bu maksat temin edilemez. Esbabı mucibesinin
de değiştirilmesini kabul ettiğimiz takdirde el-
bette kanun teklifinin encümene iade edilmesi
lâzımgelir. Fakat esbabı mucibesinin değiştiril-
mesi yani mazbatasının değiştirilmesinin bir lü-
zumu katî olmadığına kaaniim. Çünkü buradaki
müzakerelerin zabıtlarda tesbit ve tevsik edildi-
ği ve zabıtlar bir nevi esbabı mucibe teşkil ede-
ceği cihetle metin üzerinde gayet basit bir ta-
dil yapmakla, maksat temin edilmiş olacaktır.
Bu tadilin de nasıl yapılacağını Ekrem Anıt
arkadaşımız bir takrirle teklif etmiştir. Madde-
lere geçilince o takrire bendeniz de aynen işti-
rak edeceğim. O takdirde derpiş edilen şekilde
yapıldığı takdirde 6768 sayılı Kanunun meriye-
te girdiği tarihe kadar silâh bulundurmaktan
mahkûm olanlar affedildiği gibi, silâh taşımak-
tan dolayı da mahkûm edilmiş bulunanlar affe-

dilmiş olacaktır. Bunlar cezalarını çekmekte iseler hapishaneden çıkacaklar ve takibat veya tahkikat safhasında ise takibat ve tahkikat duracak.

Bu maksat, iki, üç kelime değiştirmek suretiyle gayet vâzih olarak temin edilebilir. Bunun için, esbabı mucibenin yani mazbatanın değiştirilmesi için mazbatanın encümenine iadesi esbabı mucibesini kabul etmediğimi arz ederim.

Bir kanunun kabulünde, mânasının tâyininde mazbata, yalnız başına, medarı hüküm olacak bir vesika değildir. Kanunun müzakere zabıtları da kanunun mânasının tâyininde müracaat edilecek vesikaların en mühimlerinden biridir. Kaldı ki, metinde yapılacak değişiklik, kanunun mânasını anlamakta asla tereddüde meydan vermiyecek kadar vâzih olacaktır.

Mesele şudur : Bulunduranları affetmiştir. Taşımalarından dolayı mahkûm olanları da affedeceğiz. Bunda tereddüt yok. Şimdi mesele taşımalarından dolayı mahkûm olanları affa taraftar mısınız, değil misiniz? Taraftarsanız mesele kalmaz. Dolayısıyla Adliye Encümeni mazbatasını kabul etmiş olmanız icabeder.

REİS — Mehmet Ünal, buyurun.

MEHMET ÜNALDI (Seyhan) — Vazgeçtim.

REİS — Nusret Kirişcioğlu, buyurun.

NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Zonguldak) — Muhterem arkadaşlar, benim haklı olduğuma dair muhterem Sebati Ataman; (Benim fikrimi cerh eder gibi konuşmasına rağmen) yeni bir sebep daha ortaya koymuş oldu ve binnetice, açıkça beni tasivibetmiş oldu. Kabul buyuyorlar ki, mevcut metin dahi istenilen gayeyi temine kâfi değildir.

SEBATİ ATAMAN (Zonguldak) — Dahi kelimesine dikkat.

NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Devamla) — Metnin esbabı mucibesini de gayeyi temine kâfi olmadığından bu dahi kelimesi yerindedir. Metin değiştirileceğine ve bilhassa bunu encümen sözcüsünün yanında oturan ve fakat encümende olmadığını zannettiğim arkadaşımız sözcü ile konuştuktan sonra burada ifade ettiğine göre bir sebep daha ortaya çıkıyor, demektir. Esbabı mucibenin değiştirilmesine mahal yoktur, şeklindeki sözü, arkadaşımızın bizzat mahkeme tatbikat hayatında çalışmamış olmasına atfediyorum.

SEBATİ ATAMAN (Zonguldak) — Kanunları yalnız mahkemeler tatbik etmez.

NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Devamla) — Ben size mahkemelerin kanunlardaki tereddütleri nasıl giderdiği hakkında izahat verecek değilim. Fakat bir kanunda hâkimin en ufak bir tereddüdü olduğu zaman ilk müracaat edeceği vesika esbabı mucibedir. Bunu kabul etmek lâzımdır. Burada esbabı mucibe ikidir. Bir teklif sahibinin esbabı mucibesi bir de raporu hazırlayan encümenin esbabı mucibesi... Hâdisenizde hangisine bakılacak olursa olsun yanlış mütalâalar görülecektir. Maddenin encümenine sevk edilip, sevk sebebini ifade eden bir raporla Umumi Heyete yeniden gelmesinde hiçbir mahzur yoktur, muhterem arkadaşlarım. Bu vuzuh, bizim parlamento hayatımızın tatbikatı bakımından hattâ faydalı olacaktır. Biz tatbikatı beğenilmeyen veya yanlış tatbik edildiği zannedilen kanunlar yerine yeni kanunlar çıkarmaktan bu suretle kurtulmuş olacağız. Neticede bir fark yoktur, sadece bir yol değişikliği olacaktır. Fazla izaha lüzum görmüyorum, takririmin kabulünü istirham ederim.

ÖMER LÜTFİ ERZURUMLUOĞLU (Yozgad) — Çok muhterem arkadaşlarım; işi uzattık. İşin kısacası şu : Daha evvel 6136 sayılı Kanunun geçici 1 ve 2 nci maddelerine tevfi kan işlenen suçlardan; yalnız bulundurmadan dolayı suç işlemiş olanların affına dair komisyona bir teklif yapıldı. Adliye Encümeni Reisi Sayın Cevat Bey diyorlarki Dahiliye Encümeninin noktai nazarı teklif sahibinin teklifinde yoktu. Teklifte bunun olmadığını biz de biliyoruz. Fakat takdir buyurulurki, komisyon her hangi bir teklif üzerinde tasarrufta bulunmak yetkisini haizdir. Dahiliye Encümeni daha evvel Yüksek Meclise kabul buyurulan 6768 sayılı Kanunda, muayyen bir af tanınmıştı fakat bu; tatbikatta yanlış anlaşıldı. Hattâ Adliye Vekâleti temsilcisinin teklifiyle, huzuru âlinizde konuşulan tesise infaz kelimesini de ilâve etmek suretiyle artık tatbikatta yanlış anlaşılmasın dedik. Binaenaleyh artık iş hallolunmuştur, uzatmakta mâna yoktur. Takrirler vardır, Yüksek Meclisin noktai nazarı ne olursa biz de komisyon olarak ona ittiba ederiz, mesele halledilmiş olur.

MEHMET DAİM SÜALP (Süird) — Bir sual .

REİS — Buyurun.

MEHMET DAİM SÜALP (Siird) — Komisyon sözcüsünden bir sualım var. Efendim, şimdi konuşmaları o kadar muhalif oluyor ki kanun maddesini burada okumak lâzımdır. Lûtfen söylesinler, 6768 sayılı Kanunda taşıyanlara dair bir kayıt var mıdır? Çünkü demin Sabati Ataman arkadaşımız hem taşıyanlar, hem bulunduranlar var dedi.

ÖMER LÜTFİ ERZURUMLUOĞLU (Yozgad) — Efendim, 6768 sayılı Kanunun muvakkat beşinci maddesi gayet sarihdir. Onu okuyacağım. (Oku sesleri) Şunu arz edeyim ki, bizim Adliye Encümeninin mazbatasının reddini talebetmekliğimizin esbabı mucibesi de budur. Beşinci muvakkat madde diyor ki :

«6136 sayılı Kanunun geçici 1 ve 2 nci maddelerine aykırır hareketten mütevellidolarak tekevün etmiş fiillerden dolayı kimse cezalandırılmaz. Bundan mütevellit hükmolunan cezaların icrası ve kanuni neticeleri kediliğinden kalır.»

Burada 6136 sayılı Kanunun 1 ve 2 nci maddesi dedikten sonra Yüksek Meclisin ıttılana arz edeyim; birinci maddede bu kanunun şümulüne giren ateşli silâhlarla mermilerini müsaadesiz bulunduranlar. Mazbatalar burada beyefendi. Daha evvel 6136 sayılı Kanun Meclise geldiği zaman müsaadesiz bulunduran tâbiri vardır, Ahmet bey arkadaşımız işte buradalar, diyor ki, Süleyman Sururi Nasuhioglu; müsaadesiz bulunduran ne demektir izah et diyor. O da malik, zilyed sıfatıyla elinde bulundurandır diyor. Nasıl olur diyor; elinde, belinde, üzerinde, evinde olabilir diyor. 6136 sayılı Kanunun 1 nci maddesinde, ellerinde bulunduranlardan taşıma veya bulundurma için izin vesikası almıyanlar tâbiri sarihdir. Demek ki; taşımak veya bulundurmak için vesika almayı mecburi tutuyor. Bunu almazsa suç mudur? Suç olduğuna göre muvakkat geçici maddenin birinci maddesinin şümulüne girer. Affa dâhildir.

KEMAL ÖZÇOBAN (Afyon Karahisar) — Efendim, bir sual: Maddelere geçildiği zaman anlaşılacağı üzere, heyeti umumiyesi üzerinde kanun arkadaşlar şu noktalara da temas ettiler: 13 ve 15 nci maddelerin affa tâbi olduğu hususundaki kayıtları hakkındaki fikriniz nedir?

REİS — Efendim, konuşulanlar Heyeti Umumiyeye taallük etmiyor.

KEMAL ÖZÇOBAN (Devamla) — O halde söz istiyorum.

DAHİLİYE ENCÜMENİ M. M. ÖMER LÜTFİ ERZURUMLUOĞLU (Devamla) — Efendim, bu hususta bir zühul vardır. Eğer arkadaşlarımızla mutabık kalırsak encümen olarak bunun tayyını istiyeceğiz.

NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Zonguldak) — Efendim, bir sual: Sözcü arkadaşımın ifadesinden, bundan evvelki kanunun metni içine üzerinde silâh taşıyanların dâhil bulunduğu mânası çıkmaktadır. Evvelce hüküm mevcud olduğu halde tatbikatta yanlışlık olduğu kabul edildiğine göre tatbikat hatasının bir tesisle giderilmesinin mucip sebepleri nedir?

DAHİLİYE ENCÜMENİ M. M. ÖMER LÜTFİ ERZURUMLUOĞLU (Yozgad) — Efendim; tesise gitmemizin sebebi şu oldu; encümen de tefsir veya tesis mevzuu üzerinde uzun müzakereler cereyan etti. Encümende bulunan Adliye temsilcisi arkadaşımız dedi ki; buraya infazın da ilâvesi lâzımdır, çünkü Temyiz Mahkemesi bunu yanlış anlıyor. Biz de cevaben dedik ki; biz Temyizin kararına değil, Temyiz bizim kararımıza uymalıdır. Biz Temyizin kararlarına hürmetkâriz. Netice müzakerede tesis şeklinde çıkarılması kararlaştırıldı, infaz da ilâve edildi. Bu suretle infaz kelimesinin ilâvesiyle lâyiha tesis şeklinde Yüksek Meclise sevk olundu.

ADLİYE ENCÜMENİ REİSİ CEVAT ÜLKÜ (Aydın) — Benim de iki sualım olacaktır, peşinen arz edeyim.

Bu şekilde silâh taşıyanlar affa nail oldukları takdirde, Türk Ceza Kanununun 549 ncu maddesindeki vaziyeti de şümulü içerisine alacak mıdır?

İkinci sualım, alacaksa veya almayacaksa, verilecek cevaba göre...

ÖMER LÜTFİ ERZURUMLUOĞLU (Devamla) — Birincisine cevap versem, ondan sonra sorsanız?

CEVAT ÜLKÜ (Aydın) — Daha iyi olur, efendim.

ÖMER LÜTFİ ERZURUMLUOĞLU (Devamla) — Arkadaşımız çok mühim bir noktaya temas ettiler. 549 ncu madde şehir ve kasabalar da üzerinde silâh taşımak mevzuuna temas eder.

Yüksek Adalet Komisyonunun anlaşılamiyan noktai nazarı buradadır. Müsaade ederseniz 549 neu maddeyi okuyayım:

«Merciinden ruhsat almaksızın kanuna göre memnu olmiyan silâhları ve kama ve saldırma ve büyük bıçak gibi alâtı carihayı şehir ve kasaba dâhilinde taşıyanlar otuz güne kadar hafif hapse veya 30 lira kadar hafif cezayı nakdiye mahkûm olur.»

6136 sayılı Kanundan evvel memnu olan ve memnu olmiyan diye iki çeşit silâh vardı. Türk Ceza Kanununun 264 ve 265 nei maddeleri bilhassa 265 nei maddesi memnu olmiyan silâhlar meyanında bulunanların şehir ve kasabalarda cezaya çarptırdığı halde köyleri istisan etmiştir. Ahmet Gürkan arkadaşımız, 6136 sayılı Kanundan bahsederken söylediği de budur. Bu kanun köylüyü de istisna etmedi, kanunun şumulüne aldı. İşte anlaşamadığımız nokta budur. Bu suretle Ceza Kanununun 549 neu maddesini de içine alıyor.

CEVAT ÜLKÜ (Aydın) — Şumulüne aldığına, şumulü dâhiline girmiş olması dolayısıyla bu kanunun meriyet merhaleleri arasında zabıtanın arama suretiyle el koyduğu silâhların da sahiplerine iadesi hususunda ne buyrulur?

ÖMER LÜTFİ ERZURUMLUOĞLU (Devamla) — Şimdi üstadıma cevap vermeyi zait addederim. Tecahülüarifanede bulundular. 6768 sayılı Kanun ne zamana aid olup olmiyacağını zaten tasrih etmiştir. Bu tecahülüarifane olmaz arkadaşlarımız, madde sarıhtir.

CEVAT ÜLKÜ (Aydın) — Getirdiğiniz madde bir suçun affı mıdır, yoksa suçsuzluğu tedvin eden bir madde midir?

ÖMER LÜTFİ ERZURUMLUOĞLU (Devamla) — 6768 sayılı Kanun müddeti 6 ay uzatınca vatandaşlar arasında husule gelen tefriki kaldırmak maksadiyle bir afiv mahiyetini arz etmektedir.

REİS — Başka sual var mı, efendim?

İZZET AKÇAL (Rize) — Bir sualım var.

REİS — Buyurunuz, efendim.

İZZET AKÇAL (Rize) — 6768 numaralı Kanunun 5 nei maddesine göre komisyonun anlayış şekline nazaran taşıma suçlarının cezasının tamamen affedilmiş olduğunu, dolayısıyla söylemiş bulundular. Bu itibarla neden bu tesisi iki defa getiriyor? Kanun babın da mı, getiriyor?

ÖMER LÜTFİ ERZURUMLUOĞLU (Devamla) — Zaten endişemiz, buyurduğunuz endişedir, üstadım. İtirazımız burada. Tesisin tefsir şekline sokulması için komisyonda uzun münakaşalar yapıldı. Adliye Vekâleti diyor ki, Yargıtayın vermiş olduğu kararlar tesis şeklinde olmadığı ve tefsir şeklinde olduğu için Temyizin, hukukçularımızın anlayışı bu olması dolayısıyla tesise gitmek mecburiyeti vardır. Bunun için tesis şeklinde getirilmiştir.

REİS — Efendim, başka söz istiyen var mı? Takrirler var, okuyoruz.

İLHAN SİPAHIOĞLU (İzmir) — Takrirleri reye koymazdan evvel usul hakkında konuşmak istiyorum.

REİS — Ne gibi?

İLHAN SİPAHIOĞLU (İzmir) — Takrirlerin reye konmasına mütaalliktir. Deminden beri heyeti umumiyesi hakkında konuşuldu. Takrirler maddelere mütaalliktir.

REİS — Müsaade buyurun, Riyasetin de vazifesi vardır. Hangi takriri okuyacağımızı bize bırakın.

Yüksek Reisliğe

Kanunun mucip sebebi değiştirilmek, yeni ve şumullü bir affı temin edecek bir metinle gelmek üzere lâyihanın Dahiliye Encümenine iadesini saygı ile arz ederim.

Zonguldak

Nusret Kirişcioğlu

Yüksek Reisliğe

Şifahen arz ettiğim sebepten dolayı teklifin, yeniden tetkik edilmek üzere Adliye ve Dahiliye encümenlerine havalesini Yüksek Meclisin tasvibine arz ederim.

Antalya

Burhanettin Onat

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Vesikasız silâhla başka bir suç işliyenlerin affın haricinde bırakılmasını ve maddenin bu şekilde tedvini için encümene iadesini arz ve teklif ederim.

Tokad

Ahmet Gürkan

REİS — Heyeti Umumiyeye taallük eden takrirler bunlardır. Aralarında bir fark var: Burhanettin Onat'ın takriri daha aykırıdır. Dahiliye ve Adliye encümenlerine de gönderilmesini

istiyor. Adliye Encümeni mazbatasını reddedilmiş olmakla beraber hem Dâhiliye Encümenine ve hem de Adliye Encümenine iadesi hususundaki takriri reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer her iki takrir Dahiliye Encümenine iadesi hakkındadır. Kanun teklifinin yalnız Dahiliye Encümenine iadesini kabul edenler... Etmeyenler... Anlaşılmalı, lütfen ayağa kalkmak

suretiyle reyleri tesbit edelim. Kanun teklifinin yalnız Dahiliye Encümenine iadesini kabul edenler lütfen ayağa kalksınlar... Kabul etmeyenler... Takrir kabul edilmiş ve kanun teklifi Dahiliye Encümenine iade olunmuştur.

Vaktin geçikmesi dolayısıyla Pazartesi günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikada son veriyorum.

Kapanma saati : 17,48

B — TAHRİRİ SUALLER VE CEVAPLARI

1. — *Malatya Mebusu Mehmet Kartal'ın, muhtar seçimlerinde siyasi partilerin almış oldukları rey miktarına dair sualine Adliye Vekili Hüseyin Avni Köktürk'ün tahrirî cevabı (7/35)*

24 . XI . 1954

T. B. M. M. Reisliğine

Aşağıdaki sorunun İftüzük hükmüne göre Adliye Vekili tarafından yazılı olarak cevaplanmasına delâlet buyurulmasını saygı ile rica ederim.

Malatya
Mehmet Kartal

Adliye Vekâleti tarafından muhtar ve ihtiyar heyetleri seçimi dolayısıyla yapılan tebliğde, muhtelif siyasi partilerin kazandıkları muhtarlıklarla aldıkları rey nispetleri ilân edilmiş ise de Millet Vekili seçiminde olduğu gibi bu seçimlerde reye iştirak eden seçmenlerin siyasi partilere ne miktarda rey verdikleri bildirilmemiştir.

Muhtar seçimlerinde reye iştirak eden seçmenlerden siyasi partilerin almış oldukları rey adedi nedir?

T. C.

Adliye Vekâleti
Seçim Bürosu
Sayı : 9

10 . I . 1957

Özü : Malatya Mebusu Mehmet Kartal'ın sual takriri H.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

25 . II . 1954 gün ve Umumi Kâtip, Kanunlar Müdürlüğü ifadeli 7 - 35/623/2684 sayılı yazıları karşılığıdır.

Malatya Mebusu Mehmet Kartal tarafından Yüksek Reisliklerine sunulan 24 . II . 1954 tarihli sual takririnde :

7 . II . 1954 tarihinde yapılan şehir ve kasabalardaki ihtiyar heyeti ve köylerdeki muhtar ve ihtiyar meclisi seçimlerinde, reyini kullanan seçmenlerden; siyasi partilere ne miktar rey verilmiş olduğunun vekâletimiz tarafından tahrirî olarak cevaplandırılması istenilmiş ise de, 5671 ve 5672 sayılı kanunların ek ikinci maddelerine göre mezkûr seçimlerde 5545 sayılı Milletvekilleri Seçimi Kanununun adaylığa ait hükümleri kabili tatbik olmadığı cihetle siyasi partiler tarafından bu seçimler için önceden aday gösterilmediği gibi birçok yerlerde matbu oy puslaları dahi tanzim edilmediğinden ve bazı yerlerde de muhtelif partilere mensup şahıslar aynı muhtar ve ihtiyar meclisi üzerinde ittifak edip hepsi birden aynı şahıslara rey verdiklerinden bahis mevzuu seçimlerde siyasi partilerin, parti olarak ne miktarda rey aldıklarının sahit olarak tâyin ve tesbitine madeten imkân görülemediğini saygılarımla arz ederim.

Adliye Vekili

Prof. Dr. H. Avni Köktürk

2. — *Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'ın, Burdur vilâyet merkezinde vazife gören eğitim alanının bazı vatandaşların tapulu tarlalarını işgal ettiği hakkındaki iddianın doğru olup olmadığına, doğru ise vekâletçe ne muamele yapıldığına ve bu tarlaların bedellerinin ne zaman ödeneceğine dair sualine Millî Müdafaa Vekili Şemi Ergin'in tahrirî cevabı (7/211)*

9. VIII. 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Sayın Reisliğine
Aşağıdaki suallerimin Millî Müdafaa Vekili
tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını say-
gularım ile rica ederim.

Burdur
Fethi Çelikbaş

1. Burdur vilâyet merkezinde vazife gören eğitim alayının bâzı vatandaşların halen vergilerini dahi ödemekte devam ettikleri tapulu tarlaları üzerinde, tarlalar istimlâk olunmadan veya satın alınmadan, yerleşmiş ve bu araziye fiilen işgal etmekte bulunmuş olduğu bizzat ilgili vatandaşlar tarafından ifade olunmaktadır. Bu iddia vârit midir?

2. İddia vâridolduğu takdirde hangi tarihte işgal olunmuştur? İşgal tarihinden itibaren ilgililerden şikâyet edenler olmuş mudur? Olmuşsa şikâyet tarihinden bugüne kadar vekâletinizce ne muamele yapılmıştır?

3. Alâkahırlar işgalden sonra dahi vergisini ödediklerini iddia ettiklerine göre, ödenen vergiler de dâhil olduğu halde tarlaların bedellerini vekâletiniz ne zaman mal sahiplerine ödiyecektir?

T. C.

Millî Müdafaa Vekâleti Karargâhı

Ankara

7.I.1957

Milveing : Eml. Ş. 33141-124755

Konu : Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'ın yazılı sorusu.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

REF : 13. VIII. 1956 tarih ve Kanunlar Md.
7-211-3153/14109 sayılı yazıya.

Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'ın, Burdur'da bulunan Eğitim Alayının işgal ettiği araziye dair Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyasetine verdiği yazılı sorusu üzerine gerekli tetkikat yapılmıştır :

1. Burdur'a bir eğitim birliğinin gönderilmesinin karar altına alınması üzerine mahalline gönderilen heyetler, birliğin gerek iskân ve gerekse eğitim ve atış sahalarını valilik ve belediye reisliği ile müştereken tesbit etmişlerdir.

2. Böyle bir eğitim birliğinin Burdur'a gönderilmesi, vilâyet merkezinde iktisadi bakımdan meydana getireceği faydalar bilhassa dikkat nazarına alınarak valilik ve belediye reisliği

mahallinde vazife gören heyete bu ihtiyaçların Devlete veya belediyeye ait yerlerle lüzumu halinde sahipli yerlerin de belediyece satın alınarak Hazineye mal edilmek suretiyle yardım ve müzaharete bulunacaklarını ifade etmişler ve bu husus Burdur Belediye Encümeninin 19 Mart 1955 tarihli ve vilâyet makamından tasdikli encümen kararı ile de teyiden vekâletimizce gönderilerek resmen taahhütte bulunulmuştur.

3. Bu karar mucibince garnizon arazisi güneyinde 2 000 dönüm, Burdur - Tefenni yolunun 4 ncü klm. de 420 dönüm saha ile garnizon dâhilinde kalan sahipli yerlerle istasyon civarında 1 000 metre kare sahipli sahanın belediyeye mal edildikten sonra dönümü 5 liradan hepsinin birliğin eğitim ve iskânı için Hazineye satılacağı taahhüt olunan yardım ve müzaharetler meyanındadır.

4. Vilâyet ve belediyenin bu taahhütleri Vekâletimizce şükranla karşılanarak devri ferağ muamelesinin başlanması ile beraber bu gayrimenkullerin teslim ve tesellümü maksadiyle 20 Haziran 1955 tarihinde mahalline memur gönderilerek encümen kararında kayıtlı yerler zeminde teker teker memura gösterilmek suretiyle bizzat belediye reisi tarafından 23 Haziran 1955 tarihli zabıtla teslim olunmuştur.

Varılan bu neticeye göre eğitim birliği Burdur'a intikal ettirilerek bahis mevzuu yerler 25 Eylül 1955 tarihinde birlikçe işgal edilmiştir.

5. İşgal tarihinden sonra bâzı arazi sahipleri tarafından müracaatlar yapılarak tahliye veya satın alınması teklifinde bulunmuşlardır.

Keyfiyet Vekâletçe dikkat nazarına alınarak belediyece taahhüdedilen araziye ait muamelelerin bir an evvel intacedilmesi lüzumu vilâyet vasıtasıyla belediyeden istenmiştir. Bu takip sonunda Belediye Reisliğinin vilâyet kanaliyle Birlik Kumandanlığına gönderdiği lüzumlu evrak ve kıymet takdiri mazbatalarında evvelce, taahhüdümlenen hususlar hilâfına 1 521 dönüm ve 520 000 lira tutan 54 şahsa ait gayrimenkul için lüzumlu istimlâk kararının istihsali ile istimlâkin Millî Müdafaa Vekâletince yapılması teklifinde bulunmuştur.

Bu durum üzerine 29 Ekim 1955 tarih ve 30642/80320 sayı ile Burdur Valiliğine gönderilen yazıda; belediyece taahhüdümlenen hususlar

hatırlatılarak bugünkü fiilî durumun Vekâletçe tasvibedilemeyeceği beyan edilmiş ve her ne kadar Birlik, tahsisi mukarrer araziden faydalanmış ve ihtiyaç karşılanmış ise de hakiki ve hükmi şahısların tasarrufunda bulunan bu gayrimenkullerin usulen Hazine adına tapuya tescillerinin icrası ve bedellerinin sahiplerine ödemesi suretiyle fuzuli işgal mahiyetini iktisabetmiş bulunan fiilî halin, bir an evvel bertaraf edilerek ileride vukuu melhuz hukuki ihtilâf ve ihtilâtlara, gerek Birliğin ve gerekse Vekâletin muhatap bırakılmaması için gereken muamelelerin bir an evvel intaç ve ikmali istenmiştir.

6. Burdur Belediyesinin hüsnüniyetine rağ-

men taahhüdü cümlesinden olan eşhasa ait yerlerin bedellerini ödiyerek Hazineye devir işini yapmayacağı anlaşılmış olduğundan; tahsisat temin edilince istimplâki cihetine gidilmek üzere, hizmete katî lüzumu olan yerlerin tesbiti ile şimdilik kiraya bağlanması ve lüzumlu olmıyan yerlerin de serbest bırakılması hususunda ilgili Kumandanlığa emir verilmiştir.

İşgalde geçen müddet için tahakkuk edecek kira bedelleri sahiplerine ödenecektir.

Keyfiyeti saygı ile arz ederim.

M. M. Vekâleti Vekili
Şemi Ergin

Ankara Üniversitesi 1956 yılı Bütçe Kanununa bağlı A/2 işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkındaki Kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza adedi	: 541
Rey verenler	: 311
Kabul edenler	: 309
Reddedenler	: 2
Müstenkifler	: 0
Reye iştirak etmeyenler	: 213
Münhal mebusluklar	: 17

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR

Arif Demirer
Sıtkı Koraltan
Kemal Özçoban
Osman Talu
Murad Âli Ülgen

AĞRI

Nimet Sümer
Celâl Yardımcı

AMASYA

Hâmit Koray
İsmet Olgaç

ANKARA

Âtîf Benderlioğlu
Ömer Bilen
Hamdi Bulgurlu
Ramiz Eren

Muhlis Ete
Zafer Gökçer

Seyfi Kurtbek
Talât Vasfi Öz

Fuad Seyhun
Mümtaz Tarhan

ANTALYA

Kenan Akmanlar
Burhanettin Onat

AYDIN

Necati Çelim
Nail Geveci

Etem Menderes
A. Baki Ökdem

Zühtü Uray
Cevat Ülkü

BALIKESİR

Esat Budakoğlu
Mekki Said Eserr

Mücteba İştin

Halil İmre
Arif Kalıpsızoğlu

Ahmet Karagür
Ahmet Kocabıykoğlu

M. Halûk Timurtaş
Muharrem Tunçay

BİLECİK

Şevki Hasıret

BİNGÖL

Necati Aras

Sait Göker

Ekrem Yıldız

BITLİS

Nusrettin Barut

Selâhattin İnan

BOLU

Reşat Akşemsettinioğlu

Selâhattin Baysal

Fahri Belen

İhsan Gülez

Ahmet Hatı

BURDUR

Mehmet Özbey

BURSA

Muhlis Erdener

Müfit Erkuyumeu

Sadettin Karacabey

Hulûsi Köymen

İbrahim Öktem

Halûk Şaman

ÇANAĞKALE

Nureddin Fuad Alp-
kartal

Emin Kalafat

Safaeddin Karanakaç

ÇANKIRI

İbrahim Aydın

Kenan Çıgman

Asım Emrem

Tahsin Uygur

ÇORUH

Mecit Bumin

Hilmi Çeltikçioğlu

Muzaffer Önal

ÇORUM

Sedat Baran

Yakup Gürsel

Şevki Gürses

Ali Rıza Kılıçkale

Hüseyin Ortakçioğlu

Kemâl Terzioğlu

DENİZLİ

Ali Çobanoğlu

Mustafa Gülcügil

İsmail Hadımlıoğlu

Ali Rıza Karaca

Osman Ongan

A. Hamdi Sancar

Refet Tavashoğlu

DIYARBAKIR

Fikri Arıç

Yusuf Azizoglu

Ragıp Karaosmanoğlu

İhsan Hamid Tiğrel

Halil Turgut

EDİRNE

Mehmet Enginün

Cemal Köprülü

Hasan Maksudoğlu

Rûkneddin Nasuhioğlu

Sabahattin Parsöy

Kemal Yaşinkılıç

ELÂZİĞ

Suphi Ergene

Ömer Faruk Sanaç

Mehmet Şevki Yazman

ERZİNCAN

Hüsnü Çanakçı

Mustafa Rahmi Sana-

lan

Tevfik Şenocak

ERZURUM

Sabri Erduman

Şevki Erker

Abdülkadir Eryurt

Cemil Önder

Esat Tuncel

ESKİŞEHİR

Hasan Polatkan

Abidin Potuoğlu

Hicri Sezen

Kemal Zeytinoglu

GAZİANTEP

Abdülkadir Atik

Ekrem Cenani

İhsan Daı

Samih İnal

Süleyman Kuranel

Ali Ocak

Salâhattin Ünlü

GİRESUN

Ali Naci Duyduk

Tahsin İnanç

Abdullah İzmen

Doğan Köymen

Mazhar Şener

Adnan Tüfekçioğlu

GÜMÜŞANE

Zeki Başağa
İsmail Hakkı Baykal
Halis Tokdemir
Halit Zarbun

HATAY

Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli

İÇEL

Aziz Köksal
Mehmet Mutlugil

İSPARTA

İrfan Aksu
Kemal Demiralay
Tahsin Tola

İSTANBUL

Ali Fuad Cebesoy
Seyfi Gögen
Aleksandros Hacopulos
Hâdi Hüsman
Ziya Köktürk
Naci Kurt
Adnan Menderes
Mükerrem Savaş
Nizamettin Âli Sav
Hanri Soriano
Füruzan Tekil
Nazlı Tlabar
Celâl Türkgeldi
Fahrettin Ulaş
Tahsin Yazıcı

İZMİR

Abdullah Aker
Pertev Arat
Behzat Bilgin
Necdet İncekara
Halûk Ökeren
İlhan Sipahioğlu
Abidin Tekön
Behçet Uz

KARS

Sırrı Atalay
Remzi Çakır
Hasan Erdoğan
Turgut Göle
Kemal Güven
Rıza Yalçın
Ali Yeniaras

KASTAMONU

Nâzım Batur

Süleyman Çağlar
Hilmi Dura
Salim Esen
Ali Muzaffer Tanöver
Ziya Termen

KAYSERİ

Fikri Apaydın
Kâmil Gündes
İbrahim Kirazoğlu
Hakkı Kurmel
Ömer Mart

KIRKLARELİ

Şefik Bakay
M. Ali Ceylân
Hüsnü Yaman

KIRŞEHİR

Osman Alişiroğlu
Ahmet Bilgin
Mehmet Mahmudoğlu
Tahir Taşer

KOCAELİ

Nüzhet İkın
Hamdi Başak
Selâmi Dinçer
Hamza Osman Erkan

KONYA

Abdürrahman Fahri
Ağaoğlu
Mustafa Bağrıaçık
Tevfik Fikret Baran
Sıtkı Salim Burçak
Reyhan Gökmenoğlu
Muhittin Güzelkılınç
Mekki Keskin
Tarık Kozbek
Himmet Ölçmen
Halil Özyörük
Sabahattin Sönmez

KÜTAHYA

Ali Galib Bubik
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Osman Özbilen

MALATYA

Esat Doğan
Mehmet Kartal
Mehmet Fahri Oral
Nüvit Yetkin

MANİSA

Samet Ağaoğlu

Hikmet Bayur
Şemi Ergin
Adnan Karaosmanoğlu
Nafiz Körez
Muzaffer Kurbanoğlu
Sudi Mihçioğlu
Muhlis Tümay

MARAŞ

Mahmut Karaküçük
Nedim Ökmen
Remzi Oksüz

MARDİN

Abdürrahman Bayar
Bahaettin Erdem
Abdülkadir Kalav
Halim Şatana
Reşit Kemal Timuroğlu

MUĞLA

Turhan Akarca
Zeyyat Mandalinci
Nuri Özsan
Yavuz Paşamehmetoğlu
Akif Sarıoğlu

MUŞ

Şemsi Ağaoğlu

NİĞDE

Ali Ulvi Arıkan
Hüseyin Avni Göktürk
Ahmet Nuri Kadioğlu
Zihni Üner

ORDU

Refet Aksoy
Bekir Baykal
Mehmet Cemil Bengü
Fazıl Erim
Fazlı Ertekin
Sabri İşbakan
Selâhattin Orhon
Memiş Yazıcı

RİZE

Hüseyin Agun
İzzet Akçal
Kemal Balta
Mehmet Fahri Mete
Ahmet Morgil

SAMSUN

Ekrem Anıt
Abdullah Eker
Ömer Güriş
Tevfik İleri

Abdullah Keleşoğlu
Hamdi Tekay
Ferid Tüzel
Şükrü Uluçay
Hâdi Uzer

SEYHAN

Mustafa Akçalı
Zahit Akdağ
Enver Batumlu
Ahmet Kınık
Cavid Oral
Ahmet Topaloğlu
İsmet Uslu

SİRD

Suat Bedük
Veysi Oran
Mehmet Daim Süalp

SİNOB

M. Vehbi Dayıbaş
Nuri Sertoğlu
Server Somuncuoğlu
Haşim Tarı
Muhit Tümerkan

SIVAS

Hüseyin Çitil
Abdürrahman Doğruyol
Şevki Ecevit
Etem Erdingç
Bahattin Örnekol
Ahmed Özel
M. Nurettin Turgay
Memduh Turhan
Hüseyin Yüksel

TEKİRDAĞ

İsmail Hakkı Akyüz
Ferid Alpiskender
Zeki Erataman

TOKAD

İhsan Bağ
Selâhattin Gülüt
Ahmet Gürkan
Hasan Kangal
Ömer Sunar
Mehmet Şahin
Yusuf Ulusoy

TRABZON

Mahmut Goloğlu
Süleyman Fehmi Ka-
laycioğlu

Selâhattin Karayavuz
Sami Orberk
Pertev Sanaç
Mustafa Reşit Tarakçı-
oğlu

TUNCELİ

Bahri Turgut Okaygün
URFA
Feridun Ayalp

Mehmet Hatiboğlu
Hasan Oral
Celâl Öncel
Saim Önhon
Aziz Özbay

UŞAK

Yusuf Aysal
Orhan Dengiz
Hâcim Yılmaz

VAN
Muslih Görentaş

YOZGAD

Danyal Akbel
İhsan Aktürel
Talât Alpay
Ömer Lûtfi Erzurum-
luoğlu

Hâşim Tatlıoğlu
Ali Ünlüsoy
ZONGULDAK
Sebati Ataman
Sabih Duralı
Hakkı Hilâleci
Nusret Kirişcioğlu
Edibe Sayar
Avni Yurdabayrak

[Reddedenler]

BURDUR

Fethi Çelikbaş

TRABZON

Emrullah Nutku

[Reye iştirak etmiyenler]

AFYON KARAHİSAR

Rıza Çerçel
Hüseyin Tiryakioğlu
Gazi Yiğitbaş

AĞRI

Kasım Küfreli
Halis Öztürk

AMASYA

Faruk Çöl
Kemal Eren
Mustafa Zeren

ANKARA

Muhlis Bayramoğlu
Dağistan Binerbay
Muzaffer Ergüder
Mümtaz Faik Fenik
Abdullah Gedikoğlu

Necmi İnanc
Âliye Temuçin
Hâzım Türegün
Fuad Zincirkıran

ANTALYA

Fatin Dalaman
Attilâ Konuk
Asım Okur
Ahmet Tekelioğlu
Ahmet Tokuş

AYDIN

Namık Gedik
Nihat İyriboz

BALIKESİR

Vacid Asena
Enver Güreli

Yahya Pelvan

Sırrı Yırcalı
Sıtkı Yırcalı

BİLECİK

İsmail Selçuk Çakıroğlu
Talât Oran

Yümnü Üresin

BOLU

Sabri Çonkar
Mithat Dayıoğlu
Lûtfi Oğultürk

BURDUR

Hüseyin Çimen
Behçet Kayaalp

BURSA

Raif Aybar
Sabahattin Çıracıoğlu
Selim Ragıp Emeç
Agâh Erozan (Rs. V.)

Kenan Yılmaz
Ali Ferruh Yücel
Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Bedi Enüstün
İhsan Karasioğlu
Servet Sezgin
Nuri Togay

Fatin Rüştü Zorlu

ÇANKIRI

Tahir Akman
Celâl Boynuk

ÇORUH

Yaşar Gümüşel

ÇORUM

Mustafa Kemal Biber-
oğlu

Baha Koldaş

Cevat Köstekçi

DENİZLİ

Baha Akşit

Mehmet Karasan

DIYARBAKIR

Mustafa Ekinci
Mehmed Hüsrev Ünal

ELÂZİĞ

Hüsnü Göktuğ

Selâhattin Toker

ERZİNCAN

Sadık Perinçek

Veysel Varol

ERZURUM

İshak Avni Akdağ

Rıfki Salim Burçak

Zeki Çavuşoğlu

Bahadır Dülger

Hâmid Şevket İnce (İ.)

Hasan Numanoğlu

Rıza Topcuoğlu (İ.)

ESKİŞEHİR

Muhtar Başkurt

İsmail Sayın

GAZİANTEP

Cevdet San

GİRESUN

Hamdi Bozbağ

Hayrettin Erkmen

GÜMÜŞANE

Ekrem Ocaklı

Sabri Özcan San

HAKKÂRİ

Übeydullah Seven (İ.)

HATAY

A. Feyzi Atahan

Şekip İnal (İ.)

A. Mithat Kuseyrioğlu

Şemsettin Mursaloğlu

Celâl Ramazanoğlu

Şevket Sarıcalı

İÇEL

Rüştü Çetin

Yakup Çukurova

Hüseyin Fırat

İbrahim Gürgen

Refik Koraltan (Rs.)

Hidayet Sinanoğlu

İSPARTA

Said Bilgiç

Zühtü Hilmi Velibese

İSTANBUL

Necmi Ateş

Celâl Bayar (Reisicum-
hur)

Nazim Bezmen

Faruk Nafiz Çamlıbel

Lûtfi Kırdar

Fuad Köprülü

Nadir Nadi

Emin Onat

Zeki Rıza Sporel

Hamdullah Suphi Tan-
rıöver (İ.)
Zakar Tarver
Ahmet Topcu
Nuri Yamut (İ.)
İZMİR
Mehmet Aldemir
Nebil Sadi Altuğ
Cihad Baban
Muzaffer Balaban
Muammer Çavuşoğlu
Sadık Giz
Arif Güngören
Osman Kapani
Rauf Onursal
Nuriye Pınar
Mehmet Ali Sebük
KARS
Fevzi Aktaş
Mehmet Hazer
İbrahim Us
KASTAMONU
Basri Aktaş
Muzaffer Kuşakçioğlu
Nazifi Şerif Nabel
KAYSERİ
Emin Develioğlu
Servet Hacıpaşaoğlu
KIRKLARELİ
Fikret Filiz
KİRŞEHİR
Osman Bölükbaşı
KOCAELİ
Ekrem Alican
Ziya Atıç
Sefer Göksel
Turan Güneş

Kâzım Meriç
Cemal Tüzün
Nüzhet Unat
Sadettin Yalım
KONYA
Hamdi Ragıp Atademir
Hidayet Aydınır
Remzi Birand
Abdi Çilingir
Ziyad Ebüzziya
Ahmet Koyuncu
Muammer Obuz
M. Rüştü Özal
KÜTAHYA
Süleyman Süruri Na-
suhoğlu
İhsan Şerif-Özgen
Nihat Haluk Pepeyi
İsmail Hakkı Veral
MALATYA
Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Kâmil Kırkoğlu
Abdullah Köroğlu
Nuri Ocakçioğlu
Hilmi Özbay
Mehmet Zeki Tulunay
Tevfik Ünsalan
MANİSA
Yunus Muammer Ala-
kant
Hayri Büke
Fevzi Lûtfi Karaosman-
oğlu
Melih Koçer
MARAŞ
Abdullah Aytemiz

Ahmet Bozdağ
Ahmet Kadoğlu
Mazhar Özsoy
MARDİN
Etem Aybar
Cevdet Oztürk
MUĞLA
Nâtık Poyrazoğlu
MUŞ
Şefik Çağlayan
Gıyasettin Emre
NİĞDE
Sadettin Ertur
Cavit Kavurmacıoğlu
Hüseyin Ülkü
Hasan Hayati Ülkün
ORDU
Feyzi Boztepe
RİZE
Osman Kavrakçoğlu
SAMSUN
Salim Çonoğlu
Rami Ozan Gümüšoğlu
Muhittin Özkefeli
SEYHAN
Sedat Barı
Salim Serçe
Lûtfi Sezgin
Sinan Tekelioğlu
Nurullah İhsan Tolon
Mehmet Ünalrı
SİİRD
Baki Erden
SİNOB
Şerafettin Avhan
SİVAS
Ercüment Damalı

Nuri Demirağ
Nurettin Ertürk
Kâzım Oskay
Rifat Öçten
TEKİRDAĞ
Necmi Arman
Fethi Mahramlı
Samim Yücedere
TOKAD
Hulûsi Bozbeyoğlu
Osman Hacıbalogoğlu
TRABZON
Halit Ağanogoğlu (İ.)
Sabri Dilek
Muzaffer Harunoğlu
İsmail Şener
Osman Turan
TUNCELİ
Arslan Bora
Fethi Ülkü
URFA
Feridun Ergin
Muzaffer Timur
UŞAK
Hakkı Gedik
VAN
Hilmi Durmaz
Hamit Kartal
Kemal Yörükoğlu
YOZGAD
Mahmut Ataman
Numan Kurban
ZONGULDAK
Hüseyin Balık
Suat Başol
Necati Diken
Cemal Kıpçak

[Münhal Mebusluklar]

Afyon Karahisar	1	Bursa	1	İstanbul	1	Kırklareli	1
Ankara	2	Çoruh	1	İzmir	1	Zonguldak	1
Antalya	1	Diyarbakır	1	Kastamonu	1		—
Aydın	1	Eskişehir	1	Kayseri	3		17

Devre : X
İçtima : 3

S. SAYISI : 56

Giresun Mebusu Abdullah İzmen'in, Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 6136 sayılı Kanuna 6768 sayılı Kanunla eklenen muvakkat 5 nci maddenin tadiline dair kanun teklifi ve Dahiliye ve Adliye encümenleri mazbataları (2/383)

15 . XI . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine.

Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 6136 sayılı Kanuna 6768 sayılı Kanunla eklenen muvakkat beşinci maddenin tadiline dair olan kanun teklifim ile esbabı mucibe lâyhasını birlikte sunduğumu saygılarımla arz ederim.

Giresun Mebusu
A. İzmen

ESBABI MUCİBE

6136 sayılı ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair olan kanun teklifimin Dahiliye Encümeninde müzakeresi esnasında, teklif kabul edildiği takdirde teklifin ruhunda mündemiç bu neviden suç işleyenlerin de durumu gözden geçirilmiş ve bu gibilerin Türk Ceza Kanununun ikinci maddesinin ruhuna uygun olarak aflatı cihetine gidilmesi icabettiği neticesine varılarak bu defa tadilini teklif ettiğim muvakkat beşinci madde 'encümence teklifime eklenmiştir.

Müzakere sırasında ateşli silâhlarla bıçakları bulunduranların veya taşıyanların aflatı istifade etmesi için bir tefrik yapılmadan alelûmum 6136 sayılı Kanun hükümlerine aykırı olarak ateşli silâhlarla bıçakları bulunduranlarla taşıyanların cezalarının affı ve haklarında yapılmakta olan takibatın durdurulması derpiş edilmiş ve bu görüşün ışığı altında mezkûr beşinci madde encümence hazırlanmıştır. Nitekim encümence tanzim edilen mazbatada : (Teklife bir muvakkat madde ilâve edilmek suretiyle bu kanuna aykırı harekette bulunanların da bütün hukuki neticeleriyle affedilmesi icabettiğinde bir muvakkat madde daha ilâve edilmiştir) denilmek suretiyle de keyfiyet açıkça belirtilmiştir.

Muvakkat beşinci madde, (6136 sayılı Kanunun geçici bir ve ikinci maddelerine aykırı hareketten mütevellidolarak tekevvün etmiş fillerden dolayı kimse cezalandırılmaz. Bundan mütevellit hükümlenen cezaların icrası ve kanuni neticeleri kendiliğinden kalkar) diye yazılmış olduğundan Dahiliye Encümeninin kararı hilâfına ateşli silâh ve bıçakları taşımadan mütevellit suçlar bu affın dışında kalmış oluyor. 6768 sayılı Kanunla kabul edilen muvakkat beşinci madde böylece tatbik edilmektedir.

Encümence kabul edilen prensibin hilâfına meydana gelen vaziyetin telâfisi maksadiyle bu tadil teklifini hazırlamış bulunuyorum. Kabulünü arz ve rica ederim.

Giresun Mebusu
A. İzmen

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye Encümeni

Esas No. 2/383

Karar No. 6

1. XII. 1596

Yüksek Reisliğe

Giresun Mebusu Abdullah İzmen'in, Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 6136 sayılı Kanuna 6768 sayılı Kanunla eklenen muvakkat 5 nci maddenin tadiline dair olan kanun teklifi, teklif sahibi ve alâkalı vekâlet mümessillerinin iştirakiyle encümenimizde tetkik ve müzakere edildi.

Teklif, 6768 sayılı Kanunun encümenimizde müzakeresi sırasında encümence, mezkûr kanun teklifinin ruhuna uygun olarak ilâvesi takarrür eden muvakkat 5 nci madde ile 6136 sayılı Kanunun meriyete girmesinden 6768 sayılı Kanunun meriyete girdiği tarihe kadar 6136 sayılı Kanuna mugayir hareket edenler affedilmiştir. Bu arada ateşli silâhları ve bıçakları yalnız bulunduranlar değil, aynı zamanda taşıyanların da affın şümulü dâhiline girmesi gerekirken tatbikatta yalnız bulunduranların affın şümulüne alınması, taşıyanların şümulü haricinde bırakılması gerek encümenimizin, gerekse Yüksek Meclisin maksadına uygun olmadığı anlaşıldığından teklif encümenimizce kabule şayan görülerek aynen kabul edilmiştir. Yalnız ufak bir, iki değişiklik yapılmıştır. Birinci maddenin sonuna «cezalarnın ıerası» kelimesinden sonra «infazı» tâbirinin de ilâvesi adliye temsilcisinin serdetmiş olduğu ve bugünkü tatbikattaki aksaklığın da bundan mütevellit bulunduğu zikretmesi üzerine ilâve edilmiştir.

6768 sayılı Kanunun yanlış anlaşılmasından

ve tatbik edilmesinden mütevellit olarak birçok vatandaşların, vâzu kanunun maksat ve gayesine aykırı olarak daha uzun bir müddet ızzar edilmemesi için kanun teklifinin terihan ve müstaceliyetle görüşülmesi de encümenimizce muvafık mütalâa edilmiştir.

Havalesi gereğince Adliye Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Dahiliye En. Reisi	Reisvekili
Edirne	Ankara
R. Nasuhioğlu	Â. Benderlioğlu
Mazbata Muharriri	Bu M. Kâtibi
Yozgad	Samsun
Ö. L. Erzurumluoğlu	Söz hakkım mahfuzdur
	E. Anıt
Amasya	Bolu
M. Zeren	R. Aksemsettinioğlu
	İmzada bulunamadı
Çorum	Gümüşane
Söz hakkım mahfuzdur	İ. H. Baykal
B. Koldaş	
Kastamonu	Kırşehir
S. Çağlar	T. Taşer
Konya	Kütahya
M. R. Özal	N. H. Pepeyi
Muğla	Samsun
Y. Paşamehmetoğlu	M. Özkefeli
Seyhan	Uşak
A. Kırık	Y. Aysal

**GİRESUN MEBUSU ABDULLAH İZMEN'İN
TEKLİFİ**

Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 6136 sayılı Kanuna 6768 sayılı Kanunla eklenen muvakkat 5 nci maddenin tadiline dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 6136 sayılı kanuna 6768 sayılı Kanunla eklenen muvakkat 5 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Muvakkat madde 5. — 6136 sayılı Kanununun 13 ve 15 nci maddeleriyle geçici 1 ve 2 nci maddelerine aykırı hareketten mütevellit olarak 6768 sayılı Kanununun meriyete girdiği 11.VII. 1956 tarihine kadar tekevvün etmiş fiillerden dolayı kimse cezalandırılmaz ve bundan mütevellit hükmolunan cezaların icrası ve kanuni neticeleri kendiliğinden kalkar.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 6136 sayılı Kanuna 6768 sayılı Kanunla eklenen muvakkat 5 nci maddenin tadiline dair Kanun

MADDE 1. — 6136 sayılı Kanuna 6768 sayılı Kanunla eklenen muvakkat 5 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Muvakkat madde 5. — 6136 sayılı Kanununun 13 ve 15 nci maddeleriyle geçici 1 ve 2 nci maddelerine aykırı hareketten mütevellidolarak 6768 sayılı Kanunun meriyete girdiği 11 . VII . 1956 tarihine kadar tekevvün etmiş fiillerden dolayı kimse cezalandırılmaz ve bundan mütevellit hükmolunan cezaların icrası ve infazı ve kanuni neticeleri kendiliğinden kalkar.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meriyete girer.

MADDE 3. — Teklif sahibinin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye Encümeni
Esas No. 2/383
Karar No. 18

29 . XII . 1956

Yüksek Reisliğe

Giresun Mebusu Abdullah İzmen'in Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 6136 sayılı Kanuna 6768 sayılı Kanunla eklenen muvakkat 5 nci maddenin tadiline dair kanun teklifi encümenimizde Hükümet mümessilleri huzuriyle ve Dahiliye Encümeninin mazbatası da okunarak tetkik ve müzakere edildi :

Teklifte, Ateşli silâh ve bıçakları bulunduranların 6768 sayılı Kanunun meriyete girmesinden önce işledikleri fiillerin 6768 sayılı Kanunun muvakkat 5 nci maddesiyle affedilmelerine mukabil ateşli silâh ve bıçakları taşıyanlar zuhulen kanunun şümulü dışında bırakıldığından, 6768 sayılı Kanunun gaye ve maksadına nazaran nakikatte, 6136 sayılı Kanunun meriyete girdiği tarihle, 6768 sayılı Kanunun meriyete girdiği tarih arasında ateşli silâh ve bıçak taşıyanların da aflarının gerektiği belirtilmekte ve Dahiliye Encümeni de mazbatasında bu noktai nazarı benimsemekte ise de,

6768 sayılı Kanunla alâkalı, Giresun Mebusu Abdullah İzmen'in kanun teklifinde, sadece ecdat yadîğarı bâzı silâhların, zuhulen bulundurulmalarından tevellüdeden durumu bertaraf etmek ve bu neviden suç işlemiş olanlara bir imkân vermek maksadiyle, ateşli silâh ve bıçak bulunduranlara yeri bir mehil bahşedilmesi istenmiş ve bu mehlin verilmesinin uygun olacağı neticesine varılınca, 6136 sayılı Kanunun meriyete girmesinden, 6768 sayılı Kanunun meriyete girdiği tarihe kadar bu neviden silâhları izinsiz bulunduranların işledikleri fiillerin affının da uygun olacağı Dahiliye ve Adliye Encümenleri tarafından tensibedilmiş, ne teklifte ve ne de encümenimizin esbabı mucibe mazbatasında, ateşli silâh ve bıçakları taşıyanların fiilleri üzerinde durulmamıştır.

Ateşli silâh ve bıçak taşıma fiilleri 6136 sayılı Kanundan önce Türk Ceza Kanununun 549 ve diğer maddelerinde esasen müeyyide altına alınan fiillerden iken 6136 sayılı Kanun, bulundurma fiillerini de menederken, taşıma suçlarına daha ağır cezalar vaz'etmek suretiyle, ateşli silâh ve bıçak taşıma fiillerinden doğan vahim neticeleri önlemeye çalışmıştır.

Vâzı kanunun menî yönünden üzerinde, hassasiyetle durduğu ve hiçbir zaman aflarında düşünmediği ateşli silâh ve bıçak taşıma fiillerinin, zuhulen 6768 sayılı Kanunun 5 nci maddesindeki affın şümulü dışında kaldığı iddiası ve bu fikre dayanan, teklif ile Dahiliye Encümeninin dayandığı mucip sebepler varit bulunmadığından, teklifin reddine ittifakla karar verildi.

Umumi Heyetin tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye En. Reisi M. Muharriri	Kâtip
Aydın Çanakkale	Kocaeli
C. Ülkü S. Sezgin	S. Dinçer
Balıkesir Bingöl	Çoruh
V. Asena N. Aras	M. Önal
Çorum Denizli	Erzurum
M. K. Biberoglu I. Hadımlıoglu	Z. Çavuşoglu
Eskişehir Hatay	
H. Sezen	A. F. Atahan
	İmzada bulunamadı
Konya Konya	Malatya
H. Aydınler T. F. Baran	N. Ocakcioğlu
Muğla Tokad	
N. Özsan	O. Hacıbaloglu
	İmzada bulunamadı
Yozgad	Zonguldak
M. Ataman	E. Sayar
	Erzurum
	A. Eryurt